ANUL 8 ■ NUMĂRUL 171 ■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 28.03.-17.04.2025

ROMÂNIA
Newsweek®

AL 12-LEA CANDIDAT: FANTOMA RUSĂ

Alegerile prezidențiale au fost reprogramate pe 4 și 18 mai 2025. Curtea Constituțională a decis că favoritul Kremlinului, Călin Georgescu, nu mai poate candida. Dar pericolul nu a trecut. Care dintre cei 11 candidați rămași în cursă duce mai departe acțiunea de subminare a democrației românești?

5 948494 000029 25171

Newsweek ROMÂNIA

Alătură-te și tu
celor peste
> 2.500.000
de cititori unici
care aleg
în fiecare lună
newsweek.ro

Cele mai relevante știri,
analize pertinente,
investigații incisive,
opinii echilibrate.

newsweekromania

BIBLIOTECA ALEPH

Newsweek ROMÂNIA

28.03 - 17.04.2025 _ ANUL 8 _ NR.171

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 18 aprilie 2025

SUMAR

Dosar

6 **Alegeri prezidențiale 2025**
Alegeri bântuite de fantoma lui Călin Georgescu
8 Nicușor Dan, candidat independent
9 Crin Antonescu, candidatul Coaliției PSD-PNL-UDMR
10 Elena Lasconi, candidata USR
11 George Simion, candidatul AUR
12 Victor Ponta, candidat independent
13 Daniel Funeriu, candidat independent
14 Lavinia Șandru, candidat PUSL
15 Christian Terheș, candidatul Partidului Național Conservator Român
15 John - Ion Banu - Muscel, candidat independent
16 Silviu Predoiu, candidat din partea PLAN
16 Sebastian Constantin Popescu, candidatul Partidului Noua Românie
17 Cum a dispărut Călin Georgescu de pe TikTok

Cronica NATO

18 ION PETRESCU
Necesitatea unui tratat între Alianța Nord-Atlantică și Rusia

Internațional

20 **Analiză**
În ochiul furtunii
26 **Politică**
Trump vs. Statul Paralel

Magazin

30 **Film**
Nebun după Bridget Jones
38 **Știință**
Cum va arăta viitorul
42 **Asistență medicală**
Inteligența artificială va avea grijă de tine de acum înainte
46 **Sănătate publică**
Nu vezi... dar crezi
52 **Îngrijire**
Efectele secundare ale terapiilor de slăbit
54 **Studiu**
Instinctele animalelor
60 **Istorie**
Problema poluării în Roma antică
62 **Mobile World Congress 2025**
Incursiune în lumea high-tech

Calendar

64 Scufundarea Titanicului

P.56

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACȚIA

DIRECTOR GENERAL _ Sabin Orcan

Redactor-șef _ Petre Bădică
Redactor-șef adjunct _ Mihai Duță

Senior-editori:
Valentin Bolocan, Florin Budescu, Valeria Cupă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Gabriel Peneș, Răzvan Scăețeanu

Reporteri: Catinca Doboș, Alexandru Pop, Daniel Toșa

Contributori: Remus Cernea, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu

Art director _ Cecilia Bălănescu

Corectură _ Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR
SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

PUBLICITATE _ carmen.dinca@newsweek.ro

EVENIMENTE _ Ioana Dumitru

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Focus _ ȘTIRI ÎN 4 FOTOGRAFII

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Respingere

Candidatura pro-rusului Călin Georgescu a fost respinsă de către Biroul Electoral Central și Curtea Constituțională. El are și un dosar penal.

► MUGUR VĂRZARIU

В. Путин

SHROPSHIRE, MAREA BRITANIE

Adorabil

Un fotograf wildlife a surprins imagini adorabile și rare cu un vole (specie de rozătoare), în grădina sa din spatele casei, după ce l-a ademenit într-un buștean folosind semințe de floarea-soarelui.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

MOSCOVA, RUSIA

Matrioșka

Păpuși tradiționale rusești din lemn, Matrioșka, care îi înfățișează pe președintele rus Vladimir Putin și pe președintele american Donald Trump sunt expuse spre vânzare la un magazin de cadouri de pe strada turistică Arbat din centrul Moscovei.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

CAPPADOCIA, TURCIA

Baloane

Zborurile cu baloanele cu aer cald sunt o mare atracție turistică pentru cei ce vizitează Cappadocia, o regiune din Turcia cu un peisaj ieșit din comun și încărcat de istorie.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

Primul tur al alegerilor prezidențiale va avea loc la 4 mai 2025, iar al doilea tur va fi pe 18 mai 2025.

Alegeri bântuite de fantoma lui Călin Georgescu

Alegerile prezidențiale din luna mai se vor desfășura sub spectrul infracțiunilor comise de candidatul pro-rus Călin Georgescu, chiar dacă acesta a fost oprit să candideze de BEC și CCR. – *Mihai Duță*

ANAMARIA GAVRILĂ
s-a retras din cursă pentru a-i face culoar lui George Simion.

ÎN CURSĂ AU RĂMAS 11 candidați: Nicușor Dan, Crin Antonescu, Elena Lasconi, Victor Ponta, George Simion, Daniel Funeriu, Christian Terheș, Lavinia Șandru, Silviu Predoiu, Ion John Banu Muscel și Sebastian Constantin Popescu. În cazul ultimilor doi, BEC a sesizat Parchetul, existând suspiciunea că o parte din semnăturile necesare candidaturilor sunt false. Chiar și așa, cei doi rămân în cursă.

În cazul lui George Simion, rectorul SNSPA Remus Pricopie a sesizat Parchetul tot pentru suspiciunea că semnăturile nu au fost strânse în mod legal.

Și-au mai depus candidaturile Anamaria Gavrilă, Diana Șoșoacă, Călin Georgescu, Remus Pricopie, Paul Ispas și Petru Mândru.

Anamaria Gavrilă s-a retras din cursă pentru a-i face culoar lui George Simion.

Candidaturile lui Remus Pricopie și Paul Ispas au fost, în realitate, niște demersuri civice pentru a demonstra că un independent nu poate strânge 200.000 de semnături.

Candidatura Dianei Șoșoacă a fost respinsă pentru aceleași motive de anul trecut: încalcă condițiile de eligibilitate prevăzute de dispozițiile constituționale cu referire la valorile democrației, la statul de drept, la respectarea Constituției, corelate cu garanția politico-militară a acestora, respectiv apartenența României la UE și NATO.

În cazul lui Călin Georgescu, BEC a considerat că, „odată ce Curtea Constituțională a anulat alegerile prezidențiale din cauza conduitei lui Călin Georgescu, acesta nu poate acum candida din nou la Președinția României".

Totuși, fantoma lui Călin Georgescu va bântui aceste alegeri prezidențiale, chiar dacă el nu și-a desemnat un „urmaș".

Nicușor Dan, candidat independent

NICUȘOR DAN (55 DE ANI), ACTUALUL primar general al Capitalei, este matematician de profesie și a fost fondatorul Uniunii Salvați Bucureștiul, care a sta la baza USR. Nicușor Dan a obținut medalii de aur la Olimpiada Internațională de Matematică în 1987 și 1988. Apoi a urmat Facultatea de Matematică a Universității din București, unde a studiat între 1988-1992.

În 1992, a plecat la studii în Franța, la École Normale Supérieure din Paris. În 1998, a obținut titlul de doctor în matematică la Universitatea Paris XIII.

A revenit în România în 1998, ca cercetător la Institutul de Matematică al Academiei Române. În 2000, alături de alți trei cercetători, a pus bazele Școlii Normale Superioare din București, o instituție de elită în domeniul științelor exacte, inspirată de modelul francez.

În 2006, a fondat Asociația „Salvați Bucureștiul", cu care a reușit să blocheze în instanță numeroase proiecte controversate care amenințau clădirile istorice și zonele verzi ale Capitalei.

În 2015, a înființat platforma Uniunea Salvați București, iar, în 2016, a obținut 30,5% la alegerile pentru Primăria Capitalei. USB a avut atunci și 15 consilieri în CGMB.

Ca urmare a acestor rezultate, USB s-a transformat în Uniunea Salvați România pentru a avea acoperire națională.

În 2017, Nicușor Dan a demisionat din funcția de președinte al USR și a continuat ca independent cariera politică.

În 2020, Nicușor Dan a câștigat funcția de primar general al Capitalei ca independent susținut de o alianță de dreapta. Anul trecut, a câștigat confortabil cel de-al doilea mandat ca primar general al Bucureștiului.

Controverse

Principalul sponsor al lui Nicușor Dan este Matei Păun, un afacerist care a făcut profit pe relația cu Rusia.

Campania electorală a lui Nicușor Dan pentru alegerile locale a fost derulată doar pe panourile stradale ale firmei de panotaj Getica OOH SRL.

Firma este deținută de o companie dintr-un paradis fiscal, situat la câteva ore de zbor de România. Ai cărei reprezentanți și beneficiari reali au, de peste 15 ani, legături de afaceri directe cu afaceristul Matei Păun și oamenii săi de încredere.

Matei Păun deține o serie de alte companii, dintre care una, BAC Financial Advisory SRL, s-a dezvoltat pe piețe controlate de Kremlin și în relații contractuale cu instituții financiare din Rusia. Partenerii săi au cumpărat pachetul de acțiuni al firmei de panotaj de la un consorțiu condus de banca rusească de stat VTB și grupul financiar rusesc Alpha Capital Partners. Cele două se află acum sub sancțiuni occidentale pentru finanțarea agresiunii din Ucraina, după cum a dezvăluit *Newsweek România*.

FOTO: MUGUR VĂPRZARIU

Crin Antonescu, candidatul Coaliției PSD-PNL-UDMR

CRIN ANTONESCU (63 DE ANI, DE MESERIE PROFESOR DE ISTORIE) este candidatul comun al coaliției PSD-PNL-UDMR-minorități naționale la alegerile prezidențiale din 2025.

Cariera sa politică a început când a fost ales deputat PNL, în 1992. Între anii 1997 și 2000, a fost ministru al Tineretului și Sportului.

Crin Antonescu a candidat și în 2009 la alegerile prezidențiale din partea PNL. Atunci s-a clasat pe locul 3, după Traian Băsescu (PD-L) și Mircea Geoană (PSD).

În 2009, a fost desemnat președintele PNL, iar, în 2010, a devenit unul dintre inițiatorii și liderii Uniunii Sociale Liberale (USL), împreună cu Victor Ponta și Dan Voiculescu. Imediat ce a preluat șefia guvernului prin Victor Ponta, USL a schimbat șefii principalelor instituții (Senat, Camera Deputaților, Avocatul Poporului).

Au fost schimbate apoi legi și regulamente care au permis parlamentarilor USL ca, în vara lui 2012, să-l suspende din funcție pe președintele Traian Băsescu.

Crin Antonescu a fost președinte interimar pe timpul suspendării lui Traian Băsescu, în vara lui 2012.

După eșecul demiterii lui Traian Băsescu, Crin Antonescu a pierdut șefia PNL în favoarea lui Klaus Iohannis.

În 2014, Crin Antonescu ar fi trebuit să candideze la președinția României din partea alianței USL. Cu câteva luni înainte de alegeri, printr-o lovitură politică, Victor Ponta și-a anunțat candidatura și l-a scos pe Antonescu din cursă, care a ieșit apoi din politică.

Controverse

Crin Antonescu nu a avut un loc de muncă în ultimii 10 ani și nici activitate politică.

El a declarat că nu a obținut niciun venit în anul 2024.

Singurul venit care apare în declarația de avere a lui Antonescu e cel al soției Adina Vălean. Fostul comisar european a obținut în 2024 aproximativ 200.000 de euro drept salariu pentru funcțiile de la Bruxelles (comisar european și europarlamentar) și aproximativ 35.000 de euro drept diurne și misiuni.

Elena Lasconi, candidata USR

ELENA LASCONI S-A NĂSCUT la 20 aprilie 1972, în Hațeg, județul Hunedoara. A absolvit Liceul Pedagogic „Sabin Drăgoi" din Deva (1990), Școala BBC - Televiziune (1991) și este licențiată a ASE București în profilul economic managementul turismului și comerțului (2001).

A urmat cursuri în domeniile absorbție, legislație, reglementări Fonduri Europene în țară și la Bruxelles - Renew Europe - „O țară ca Afară" (2019-2020).

A fost realizator de radio și director de programe la Radio T5 ABC (1995-1996) și a lucrat timp de aproape 25 de ani la PRO TV (1996-2020) ca reporter, realizator și moderator TV, producător, corespondent de război, prezentator, trainer (2005-2008), dar și sales manager (2004-2005).

Din octombrie 2020, este primar al municipiului Câmpulung Muscel din județul Argeș, reales cu aproape 70% dintre voturi în iunie 2024, din partea Alianței Dreapta Unită.

Elena Lasconi activează în filiala Uniunii Salvați România Câmpulung, fiind membră a partidului din 2019.

În octombrie 2023, Elena Lasconi deschidea listele candidaților USR la alegerile europarlamentare, dar, în noiembrie 2023, a luat decizia de a se retrage din cursă.

La 16 iunie 2024, Elena Lasconi a anunțat că a decis să-și depună candidatura pentru președinția USR, în urma demisiei lui Cătălin Drulă din această funcție, afirmând ulterior că își va asuma și candidatura pentru alegerile prezidențiale din acest an, fără un anunț public.

Controverse

Newsweek România a dezvăluit că Elena Lasconi și-a angajat soțul șomer drept consilier juridic la grupul parlamentar USR din Camera Deputaților. Acesta a fost numit pe această funcție la doar un an după ce Elena Lasconi a fost aleasă primar USR în orașul Câmpulung.

Elena Lasconi a spus că soțul ei a fost angajat în urma unei selecții de CV-uri.

După anularea turului 2 al alegerilor prezidențiale de anul trecut, Elena Lasconi a avut mai multe mesaje prin care s-a poziționat alături de Călin Georgescu. După anularea alegerilor prezidențiale de către CCR, Elena Lasconi a spus că „Statul român a călcat în picioare democrația".

Apoi, reprezentantul USR la Biroul Electoral Central a votat împotriva respingerii candidaturii lui Călin Georgescu, iar Elena Lasconi a criticat decizia BEC.

George Simion, candidatul AUR

GEORGE SIMION S-A NĂSCUT în Focşani, Vrancea, la 21 septembrie 1986. A absolvit în 2005, Colegiul Naţional „Gheorghe Lazăr" din Bucureşti. În 2008, a terminat Facultatea de Administraţie şi Afaceri a Universităţii din Bucureşti, după care a urmat şi un program de master, la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, în „Crimele comunismului".

În anul 2011, a fondat Platforma Unionistă Acţiunea 2012, compusă din mai multe organizaţii nonguvernamentale şi grupuri de iniţiativă care doreau Unirea României cu Republica Moldova.

George Simion a fost şi un participant activ în galeriile ultras. De altfel, el este cofondator al grupului „Uniţi sub tricolor", o grupare cunoscută pentru scandările xenofobe, rasiste şi incidente violente.

George Simion, liderul AUR, s-a angajat, prima oară, la vârsta de 26 de ani. Nu se ştie din ce a trăit din 2008 - anul în care a absolvit „Administraţie şi Afaceri" la Universitatea din Bucureşti -, şi până în 2012, când s-a angajat prima şi ultima oară. El a fost director de marketing, în perioada 2012 – 2020, la firma „Ideal Proiect Architecture & Engineering SRL", firmă deţinută de Dorin Lulea, unul dintre cei trei fondatori ai AUR.

George Simion a intrat în politică în anul 2019. După ce a participat, fără succes, la alegerile europarlamentare din acelaşi an, ca independent, înfiinţează partidul AUR, alături de Claudiu Târziu, cunoscut drept lider al Coaliţiei pentru Familie şi organizator al referendumului din 2018.

Din 2020, este deputat.

FOTO: MUGUR VĂRZARIU

George Simion are interdicție să intre în Republica Moldova și Ucraina

Controverse

Mare parte din activitatea sa este legată de Republica Moldova, însă acţiunile sale peste Prut i-au adus şi interdicţia de a mai intra în această ţară. George Simion a fost declarat persoană indezirabilă pe teritoriul Republicii Moldova, având cinci interdicţii de intrare pe teritoriul acestui stat. Ultima i-a fost aplicată în 2024.

Un fost ministru al Apărării din Republica Moldova l-a acuzat pe George Simion de legături cu Serviciul Secret rus. În anul 2022, Parchetul General s-a sesizat după ce George Simion a făcut scandal în Parlament şi l-a agresat pe Virgil Popescu, ministrul Energiei de la aceea dată.

George Simion a devenit brusc un susţinător al lui Călin Georgescu, iar, în noaptea de după anunţarea deciziei BEC de respingere a candidaturii acestuia, a transmis un mesaj video de instigare la violenţă. El a spus că „cei care au comis lovitura de stat ar trebui jupuiţi în piaţa publică pentru ce au făcut". El s-a ales cu un dosar penal pentru instigare după această declaraţie.

Victor Ponta, candidat independent

VICTOR PONTA (52 DE ANI) candidează ca independent după ce a fost exclus, pentru a doua oară, din PSD. Fost procuror, Ponta şi-a început cariera politică sub aripa lui Adrian Năstase, în 2001. Un an mai târziu, devenea şeful organizaţiei de tineret din PSD.

În 2004, a devenit deputat, iar, în 2010, a fost ales preşedinte al PSD. A fost unul dintre liderii USL, alături de Crin Antonescu şi Dan Voiculescu, susţinând toate demersurile pentru suspendarea preşedintelui Traian Băsescu. A fost numit premier în mai 2012.

Cu puţin timp înaintea alegerilor prezidenţiale din 2014, i-a luat locul lui Crin Antonescu printr-o manevră politică, dar a pierdut alegerile în faţa lui Klaus Iohannis. Victor Ponta şi-a dat demisia din funcţia de prim -ministru, în 2015, după tragedia de la Colectiv.

Victor Ponta a fost exclus din PSD în iunie 2017, după ce a devenit secretar general al Guvernului în cabinetul Grindeanu, în condiţiile în care partidul îi retrăsese sprijinul politic premierului de atunci.

Ulterior, Ponta a fondat Partidul Pro România, împreună cu Daniel Constantin şi cei care l-au urmat după ce acesta a plecat din ALDE.

După alegerile parlamentare din 2020, când Pro România nu a mai reuşit să intre în Parlament, Victor Ponta s-a retras din politică. În ianuarie 2021, şi-a deschis o firmă de consultanţă economică.

Revenirea în politică a avut loc în august 2023, când premierul Marcel Ciolacu l-a numit consilier onorific. A intrat în Parlament ca deputat pe listele PSD, apoi a fost exclus din partid în momentul în care şi-a anunţat candidatura.

Victor Ponat este susţinut de România TV, postul prietenului său fugar, Sebastian Ghiţă

Controverse

Adrian Năstase i-a fost şi coordonator al lucrării de doctorat, terminată în 2003.

Această teză de doctorat a fost în centrul unui scandal de plagiat. Ca urmare a controversei declanşate, după o analiză, Consiliul Academic de Validare a Titlurilor Universitare a constatat că 85 din cele 307 pagini ale lucrării au fost copiate integral, fără ghilimele şi fără indicarea exactă a sursei.

Relaţia de prietenie cu fugarul Sebastian Ghiţă este evidentă şi astăzi, Ponta fiind susţinut puternic de postul Romania TV, controlat de omul de afaceri care este fugit în Serbia.

Victor Ponta a încasat sute de mii de lei de la compania chineză Smithfield în calitate de consultant.

Nu a dorit să precizeze ce servicii a prestat exact pentru compania care se supune directivelor statului comunist chinez.

În ultima perioadă, Victor Ponta a adoptat brusc un discurs „suveranist".

FOTO: MUGUR VĂRZARIU

Daniel Funeriu, candidat independent

DANIEL FUNERIU (54 DE ANI) A FOST ministru al Învățământului în guvernul Emil Boc II, din 2009 până în februarie 2012.

S-a născut pe 11 aprilie 1971 la Arad, părinții săi fiind profesori în Birchiș.

În 1988, în clasa a XI-a, obține medalia de argint la Balcaniada de chimie de la Sofia.

În vara lui 1988, profitând de o excursie în Franța, nu se mai întoarce în România comunistă și se stabilește la Strasbourg, unde este admis la Lycée International des Pontonniers.

Fiind minor și fără părinți sau resurse, este sprijinit, la început, de sistemul de protecție socială.

La câteva luni după ce ajunge în Franța, câștigă premiul II al Olimpiadei de Chimie a Franței. Grație premiului de la olimpiadă, la recomandarea profesorului Jean-Marie Lehn, proaspăt laureat Nobel (1987), primește o bursă de studii din partea unei bănci locale, care-i permite, împreună cu premiul financiar de la olimpiadă și diferitelor joburi temporare (barman, chelner, meditații și laborant), să-și continue studiile după bacalaureatul obținut în vara lui 1989.

După diploma de inginer chimist obținută în 1994 și o scurtă perioadă la Merck and co (SUA), în 1995 încheie studiile ca șef de promoție. Obține „Diplôme d'Études Approfondies" în chimie organică și supramoleculară la Université de Strasbourg și începe doctoratul în laboratorul profesorului Lehn.

În 2008, a devenit europarlamentar din partea PDL. La data de 23 decembrie 2009, cu ocazia formării guvernului Boc, a fost numit ministrul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Din 2017, e Înalt Consilier al Uniunii Europene pe lângă guvernul Republicii Moldova, sprijinind din această postură Republica Moldova în procesul de punere în practică a reformelor necesare accederii în Uniunea Europeană.

FOTO: INQUAM PHOTOS / VIRGIL SIMONESCU

Lavinia Șandru, candidat PUSL

LAVINIA ȘANDRU CANDIDEAZĂ DIN partea Partidului Umanist Social Liberal (PUSL), partidul lui Dan Voiculescu.

Șandru a fost huiduită de mai mulți susținători ai lui Călin Georgescu care se aflau în fața la BEC. Ei strigau „Georgescu președinte" și „Turul doi înapoi" în timpul conferinței de presă.

Ea a fost aleasă deputat pe listele PNL-PD, în legislatura 2004-2008. Este inițiatoarea „Legii Mamelor", prin care persoanele care au intrat în concediu pentru creșterea copilului primesc, pe o perioadă de doi ani, o indemnizație lunară în cuantum de 85% din media veniturilor realizate pe ultimele 12 luni.

Din februarie 2005, a fost deputat independent și a devenit membră a Partidului Inițiativa Națională, al cărui președinte a fost din 2009 și până la fuziunea acestuia cu UNPR. După retragerea din politică din 2013, a realizat un talk show zilnic de actualitate la Realitatea TV și, ulterior, emisiuni culturale la TVR 1 și Canal 33.

Lavinia Șandru s-a căsătorit în mai 2005 cu Darius Vâlcov, primarul orașului Slatina și ulterior ministru de Finanțe, condamnat la 6 ani de închisoare pentru trafic de influență, de care a divorțat în mai 2016.

Lavinia Șandru s-a înscris în PUSL în 2024, și a fost alături de Cristian Popescu Piedone la alegerile locale din 2024.

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

Cristian Terheș, candidatul Partidului Național Conservator Român

CONSPIRAȚIONISTUL CRISTIAN Terheș, intrat în Parlamentul European ca deschizător al listei AUR, este candidatul Partidului Național Conservator Român, al cărui președinte este tot el. De profesie pastor, Terheș l-a susținut pe Traian Băsescu în 2012, apoi a intrat în PNȚCD și a ajuns în Parlamentul European pe listele PSD, care avea un protocol cu țărăniștii. Acum s-a delimitat de AUR și a anunțat că vrea să formeze un nou pol suveranist. Terheș câștigă 93.000 de euro ca europarlamentar, iar soția lui primește 48.000 de dolari ca manager de conformitate la General Orthocare (Irvine, California). El a candidat și la alegerile prezidențiale din 2024.

John - Ion Banu - Muscel, candidat independent

JOHN - ION BANU - MUSCEL (61 DE ANI) și-a mai anunțat intenția de a candida la președinție în 2019, dar și la alegerile anulate din noiembrie 2024.

Ion Banu a crescut în România comunistă, lângă Câmpulung Muscel, județul Argeș. Ulterior, s-a mutat la București, unde și-a definitivat studiile. În 1985, a emigrat în Statele Unite ale Americii (SUA), unde și-a luat numele de „John". Ulterior, a adăugat Muscel la numele său ca un omagiu pentru locurile în care a copilărit. BEC a sesizat Parchetul, existând suspiciuni că o parte dintre semnăturile pentru candidatura lui Banu ar fi false.

FOTO: MUGUR VĂPRZARIU

Silviu Predoiu, candidat din partea PLAN

SILVIU PREDOIU CANDIDEAZĂ DIN PARTEA PARTIDULUI LIGA ACȚIUNII Naționale (PLAN). În toamnă, Predoiu a luat puțin mai mult de 11.000 de voturi, adică 0,12%.

Silviu Predoiu a fost prim-adjunct al directorului SIE între 2005 și 2018. A mai îndeplinit funcția de director interimar al SIE în perioadele 20 iulie - 4 octombrie 2006; 19 martie - 5 decembrie 2007; 8 februarie - 27 februarie 2012, 23 septembrie 2014 - 29 iunie 2015, 26 septembrie 2016 – 3 iulie 2018.

El a fondat partidul PLAN în 2022.

CNSAS a transmis în luna octombrie că fostul șef operativ al SIE a fost cadru al Centrului de Informații Externe din cadrul Securității în ultimii ani ai regimului comunist.

Sebastian Constantin Popescu, candidatul Partidului Noua Românie

SEBASTIAN-CONSTANTIN POPESCU ȘI-A DEPUS LA BIROUL Electoral Central (BEC) candidatura la alegerile prezidențiale din partea Partidului Noua Românie.

Potrivit datelor comunicate de BEC în noiembrie anul trecut, la alegerile din 24 noiembrie, Sebastian-Constantin Popescu a obținut 14.683 voturi valabil exprimate, reprezentând 0,16% din totalul voturilor valabil exprimate.

După depunerea candidaturii, BEC a decis să sesizeze organele de anchetă privind autenticitatea listelor de semnături de susținere a candidaturii lui Sebastian-Constantin Popescu.

„Decizia a fost luată în urma analizării listelor depuse, remarcându-se faptul că în toate declarațiile pe proprie răspundere prin care se atestă veridicitatea semnăturilor susținătorilor, la «întocmitor» figurează numele candidatului, iar o parte dintre aceste liste sunt întocmite într-o singură zi în mai multe localități aflate la distanțe considerabile una de cealaltă", se spune într-un comunicat al BEC.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA; FACEBOOK

Cum a dispărut Călin Georgescu de pe TikTok

DANIEL TOȘA

ÎNAINTE CU APROXIMATIV 2-3 săptămâni de primul tur al prezidențialelor din noiembrie 2024, Călin Georgescu, un personaj inexistent în spațiul public, a „explodat" pe rețelele de socializare, în special pe TikTok.

A ajuns chiar în primii 8 „TikTokeri" din lume - devansând vedete internaționale de la Hollywood, soliști de talie mondială sau fotbaliști legendari.

Timp de 3 luni de zile, Călin Georgescu a fost pe prima pagină în mai toate publicațiile de știri din țară, dar și din străinătate.

De asemenea, pe TikTok și Facebook, fermele de boți și trolli cu legături la Moscova bombardau continuu feed-urile rețelelor de socializare cu informații „calde" despre ce a mai spus sau ce a mai făcut „CG" (Călin Georgescu n.red).

Practic, 8 din 10 postări pe TikTok erau cu și despre Călin Georgescu.

Pagini și grupuri cu sute de mii sau milioane de urmăritori și vizualizări, care anterior abordau postări creștin-ortodoxe, amuzante sau despre relații de cuplu, s-au transformat peste noapte în canale de propagandă pro-Călin Georgescu.

În ultimele zile înainte de depunerea candidaturii la alegerile prezidențiale din luna mai, „valul CG-ist" a căpătat amploare, transformând rapid mitingurile „Turul 2 înapoi" în proteste violente.

În momentul în care Biroul Electoral Central (BEC) a respins dosarul de candidatură a lui Călin Georgescu, susținătorii săi fanatizați și-au ieșit din minți și au generat un val fără precedent de violențe în ultimii 20 de ani.

Călin Georgescu a mai făcut o ultimă încercare, contestând decizia BEC la CCR - deși, probabil și el era conștient de rezultat.

Abandonat de adulatori, dar și de sponsori

După decizia finală a CCR de respingere a candidaturii lui Călin Georgescu, *Newsweek România* a analizat „reach-ul" acestuia pe rețelele de socializare.

În mod surprinzător, valul „Călin Georgescu" s-a stins brusc. Pe TikTok abia dacă mai apar postări despre candidatul prorus, vechi și acelea.

Au mai rămas mici reminiscențe ale fake-news-urilor lui Georgescu referitor la „trimiterea românilor pe front" - argument fals rostogolit în continuare de Diana Șoșoacă, George Simion sau Anamaria Gavrilă, dar și aceastea par că se sting din ce în ce mai mult.

La fel s-a întâmplat și pe Facebook. Paginile și grupurile cu sute de mii de utilizatori care făceau propagandă pro-Călin Georgescu au revenit la activitatea inițială - postări despre ortodoxie, postări amuzante sau despre relații de cuplu. Unele dintre ele își continuă activitatea și pe acele site-uri așazis de știri - însă abordează alte subiecte.

Însă fantoma lui Georgescu va bântui peste aceste alegeri.

FOTO: MUGUR VĂPRZARIU

CRONICA NATO

Necesitatea unui tratat între Alianța Nord-Atlantică și Rusia

col. (R) **ION PETRESCU,** contributor al *Newsweek România*

1 Provocarea din titlu a primit un răspuns fugar, de la secretarul general al NATO, Mark Rutte, care afirma, într-un interviu acordat Bloomberg, că relațiile cu Rusia ar trebui în cele din urmă „normalizate", după încheierea războiului său împotriva Ucrainei. Rutte atenționa „să nu fim naivi în privința Rusiei", precizând apoi că, „în primul rând, trebuie să menținem presiunea asupra Rusiei, pentru a ne asigura că fac ceea ce este necesar pentru a pune capăt războiului, și de aceea au fost introduse sancțiuni. Dar, pe termen lung, Rusia va exista în continuare. Și cred că, dacă războiul s-ar termina, ar fi rezonabil ca Statele Unite și Europa să restabilească treptat relațiile normale cu Rusia. Cu toate acestea, nu suntem încă în acest stadiu", a atenționat Rutte. El a mai adăugat că: „Suntem departe de a ajunge la acest punct".

2 O inițiativă de încetare a focului de 30 de zile a fost propusă de reprezentanții SUA în timpul discuțiilor cu Ucraina de la Jeddah, în Arabia Saudită, pe 11 martie. Președintele Volodymyr Zelenskyy a confirmat că Ucraina este dispusă să accepte un armistițiu temporar, dacă Rusia este de acord. Ulterior, trimisul special al lui Trump pentru afacerile din Orientul Mijlociu, Steve Witkoff, s-a întâlnit, după mai multe ore de așteptare, la Moscova, cu dictatorul Putin, pentru a discuta despre încetarea focului în Ucraina. Consilierul lui Putin, Iuri Ușakov, a declarat că propunerea de încetare a focului dintre SUA și Ucraina nu este „nimic mai mult decât un răgaz pentru trupele ucrainene" și a susținut că pașii care seamănă cu eforturile de pace nu sunt cei de care are nevoie Rusia. Ușakov a mai afirmat că autoritățile ruse ar fi căutat o înțelegere pașnică pe termen lung, care trebuie să țină seama de „interesele și preocupările" statului agresor. Andrii Kovalenko, șeful Centrului de Combatere a Dezinformării al Consiliului Național de Securitate și Apărare, a subliniat că remarcile lui Ușakov nu sunt încă o respingere oficială a Rusiei, deoarece deciziile sunt luate de Putin. Cerc închis.

3 Secretarul general al NATO a declarat că Europa trebuie să preia securitatea Ucrainei și că Vladimir Putin ar putea oferi „evaluări mai specifice și mai semnificative" cu privire la propunerea de încetare temporară a focului în Ucraina. În plus, un pact de neagresiune între NATO și Rusia ar putea „oferi o cale ca Putin să coboare din revendicările sale imposibile asupra teritoriului", a scris consilierul pentru securitate națională al lui Starmer, Jonathan Powell, în 2023. Un enunț neluat în seamă la Kremlin, care a păcălit constant opinia publică rusă cu minciuna geopolitică că acolo, pe front, soldații ruși nu se luptă cu militari ucraineni, ci cu luptători profesioniști, din armatele statelor membre ale NATO.Ar putea fi convins Vladimir Putin să încheie un acord de pace cu Ucraina, dacă Rusiei i se oferă acorduri de securitate reînnoite cu NATO?... La Moscova se știe că Alianța Nord-Atlantică este una defensivă și nu va ataca Federația Rusă, cu excepția situației în care Kremlinul ar recurge, neprovocat, la utilizarea armelor nucleare.
De altfel, premierul Sir Keir Rodney Starmer și președintele francez Emmanuel Macron, precum și alți lideri și aliați europeni și NATO, s-au întâlnit constant, de câteva săptămâni, într-un proces paralel cu principalele negocieri, pentru a construi o „coaliție a celor dispuși" care ar putea sprijini o forță de menținere a păcii în Ucraina. Una care NU are nevoie de aprobarea Moscovei, doar de solicitarea și acceptul Kievului, care controlează 80% din teritoriul ucrainean.

4 Putin mizează pe noi concesii, deoarece președintele american își dorește, mai presus de orice, obținerea Premiului Nobel pentru pace. „Putem să încheiem un acord de pace, o încetare a focului și pace și cred că o vom putea face", a declarat recent Trump reporterilor, doar „au fost convenite multe elemente ale unui acord final, dar mai rămân multe (de convenit). Mii de tineri soldați și alții sunt uciși. Fiecare săptămână aduce 2.500 de soldați morți, din ambele părți, și trebuie să se încheie acum. Casa Albă nu a exclus nicio opțiune de a obține acordul - fie că acceptă dorința Rusiei de a păstra

teritoriul ucrainean cucerit sau amenință Kremlinul cu sancțiuni. Toate opțiunile sunt pe masă. Absolut!", a declarat consilierul pentru securitate națională Mike Waltz.

5 Negociatorii au discutat deja despre „împărțirea anumitor active", pentru a pune capăt războiului vechi de trei ani, a declarat Trump. Reprezentantul lui, Steve Witkoff, s-a întâlnit cu Putin la Moscova, în cadrul negocierilor de pace. Witkoff a spus că s-a întâlnit cu Putin între trei și patru ore și a avut o discuție „pozitivă" și „bazată pe soluții". „Cele două părți au... redus diferențele dintre ele, iar acum stăm la masă. Am fost cu președintele... discutăm cum să restrângem și mai mult", a declarat Witkoff pentru CNN. Fiind anterior parte din U.R.S.S, Crimeea a fost recunoscută ca parte a Ucrainei, atunci când această țară a fost formată în 1991. Dar Putin consideră demult Crimeea drept teritoriu rus. În 2014, peninsula a fost ocupată de forțele ruse și anexată de Moscova. Rusia a fost exclusă din G8 pentru acțiunile sale agresive de a ocupa regiunea. Multe țări – inclusiv Statele Unite – au impus, de asemenea, sancțiuni economice asupra Moscovei pentru această mișcare.

6 Președintele ucrainean Volodimir Zelenski este ferm împotriva oricăror concesii teritoriale, iar aliații europeni l-ar putea sprijini. Trump a spus că intenționează să discute despre terenuri cu Putin în mult așteptatul lor apel telefonic. Aici fiind vorba de controlul teritoriilor controlate de Moscova, inclusiv centrala nucleară Zaporizhzhia - cu șase reactoare, cea mai mare din Europa. În cadrul discuțiilor, Rusia dorește permanent asigurări că Ucraina nu va deveni membră a NATO.și a respins orice încercare a țărilor occidentale de a trimite trupe de menținere a păcii în Ucraina, chiar și după un acord de pace.

7 Zelensky a avertizat că Ucraina nu va face o înțelegere cu orice preț, el fiind ferm împotriva oricăror concesii teritoriale. Centrala menționată nu a furnizat energie rețelei Ucrainei de la capturarea sa. Dar apropierea sa de luptele din prima linie a stârnit îngrijorări cu privire la riscul unui dezastru radiologic.

8 Putin va acționa ca să atragă SUA în negocieri, deoarece întregul său scop este să facă din nou o mare putere din Rusia și el consideră pe președintele SUA ca singurul său egal. Se estimează că un acord de pace ar trebui să permită Ucrainei să adere la UE și, deși era puțin probabil ca Kievul să poată adera la NATO „în curând", Volodymyr Zelensky ar trebui să evite un tratat de pace în care să ofere neutralitate. Dar asta ar irita Moscova.

9 Kievul ar trebui să ceară drepturi continue de a cumpăra echipament militar, inclusiv avioane din Occident, și de a primi pregătire militară pe teritoriul ucrainean din orice țară sau alianță dorește. Rusia ar trebui să mai ofere asigurări că: a. nu va ataca din nou; b. va face reparații pentru daunele și distrugerile cauzate și c. va asigura judecarea crimelor comise.

10 Occidentul ar avea nevoie și de idei noi pentru a-i capta pe ruși la negocieri - precum revizuirea structurilor de securitate europene. Tratatul din 1990 privind forțele armate convenționale din Europa, care a stabilit reguli pentru desfășurarea armatelor pe continent și a prevăzut transparență și inspecții, a eșuat după prăbușirea Pactului de la Varșovia. Va trebui, de asemenea, o relație stabilă între NATO și Rusia și negocierea unui nou tratat de forțe nucleare.

11 Ideea unui tratat NATO-Rusia ar putea fi luată în considerare prin recurs la organisme de genul Consiliului NATO-Rusia, care nu s-a întrunit de la invazia Rusiei. Citat de CBS News, senatorul republican al SUA Lindsey Graham a afirmat că, dacă liderul de la Kremlin încearcă să-l înșele pe Trump, el va regreta. Un acord lucid, între președinții rus și american ar detensiona situația mondială. N

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

În ochiul furtunii

România a devenit terenul unui război politic și cultural de proporții. Pe de o parte, conservatorismul MAGA și al Kremlinului. De cealaltă, Europa liberală. Alegerile prezidențiale vor stabili direcția pe care societatea o va urma pe termen mediu. Vine la rând Republica Moldova. – *Ovidiu Nahoi*

ISTORIA NE SPUNE CĂ NAȚIUNEA română s-a forjat în epoca modernă la confluența imperiilor rus, otoman și austriac. La mijlocul secolului al XIX-lea, o elită politică restrânsă dar extrem de inteligentă, cu educație occidentală, a navigat pe ape tulburi, a profitat de conjuncturile favorabile și a clădit o țară. Asta nu a fost puțin lucru, în condițiile date și într-o regiune disputată, adesea transformată în teatru de război.

Generațiile care au urmat le-au fost recunoscătoare acelor vizionari care au scos două provincii prăfuite de la periferia Imperiului Otoman și le-au croit un destin național.

Și dacă istoria devine mai actuală ca oricând? Timpul s-a accelerat vizibil după ianuarie 2025, când Donald Trump a revenit la Casa Albă. Promisiunile sale de a face pace în Ucraina „în 24 de ore" au stârnit bănuieli de la bun început: nu cumva, tocmai stabilirea unui termen atât de scurt avea să-l pună pe Donald Trump cu spatele la zid și să-i îngreuneze negocierile?

Săptămânile au trecut, pacea s-a lăsat așteptată și primele negocieri ruso-americane de la Riad, fără participarea ucrainenilor și europeniloir, au adus la București un zvon terifiant: rușii ar fi cerut să-și recapete influența asupra mai multor țări din Europa de est, inclusiv România.

Emoția a crescut la cote înalte într-o țară care păstrează memoria istorică a Yaltei, cu toată simbolistica abandonării națiunii de către Occident, în ghearele Rusiei.

Zvonul nu s-a confirmat din nicio sursă oficială dar temerile rămân. Și ceea ce a urmat nu a liniștit deloc apele.

Donald Trump a dat tot mai multe semne de apropiere de Rusia. A retras, temporar, sprijinul militar și informațional pentru Ucraina și s-a ciocnit dur cu Volodimir Zelenski în Biroul Oval.

La cea de-a doua reuniune din Arabia Saudită, Ucraina a acceptat inițiativa americană a unui armistițiu de o lună de zile, după ce, în Biroul oval, Zelenski își atătase neîncrederea față de această soluție, stârnind furia președintelui Trump și a vicepreședintelui Vance.

Rusia a respins în termeni diplomatici propunerea de armistițiu, spunând că mai sunt multe detalii de pus la punct. Mult așteptata convorbire telefonică dintre Donald Trump și Vladimir Putin nu a adus mare lucru. Da, s-a convenit un armistițiu de 30 de zile asupra infrastructurii energetice.

Aceasta este în detrimentul Ucrainei. Rusia a vizat țintele energetice ucrainene, cu precădere în perioada de toamnă, pentru a provoca suferințe maxime populației și a-i scădea moralul. Odată cu apropierea sezonului cald, interesul rușilor pentru infrastructura energetică scade.

De partea cealaltă, Ucraina și-a dezvoltat propriile drone cu rază lungă de acțiune care pot ajunge până la 1.000 de kilometri distanță. Forțele Kievului au reușit să lovească în ultimele săptămâni o serie de instalații petroliere situate adânc în interiorul Rusiei. Aceasta a produs mari probleme logistice inamicului.

Ucraina nu va mai putea recurge la asemenea lovituri de aici înainte, cel puțin în următoarea lună.

Pe front, luptele continuă cu îndârjure și Ucraina rezistă cu tot mai mare dificultate. De asemenea, Kremlinul riu vrea să audă de forțe occidentale de menținere a păcii în Ucraina.

În discuțiile cu Donald Trump, Putin și-a reiterat cererile maximale: dezarmarea Ucrainei și preluarea în întregime a regiunilor pe care Kremlinul le controlează azi doar parțial.

Europa, la rândul ei, se regrupează și își face planuri pentru o apărare comunună, în perspectiva dezangajării Americii de pe continent. Pentru europeni, lecțiile sunt clare: o pace în detrimentul Ucrainei va încuraja Rusia să meargă mai departe, către inima Europei.

Franța și Marea Britanie sunt vârfurile de lance. Parisul și Londra sunt gata să garanteze viitoarea securitate a Ucrainei cu trupe pe teren, după ajungerea la un eventual armistițiu. Între partenerii europeni, abordările sunt împărțite. Unii și-ar trimite soldații pentru a menține pacea în Ucraina, alții, nu.

Președintele interimar al României, Ilie Bolojan a mers la Paris pentru a se întâlni cu Emmanuel Macron, pentru a discuta despre Ucraina dar și despre sprijinul Franței în războiul hibrid al Rusiei.

România a fost prezentă, bineînțeles, la summitul european din 6 martie pe probleme strategice, este gata să participe la edificarea armatei europene dar nu există

TRUMP ȘI PUTIN, aproape de a-și da mâna pentru o ordine globală dominată de autocrați, peste capul Europei. Ce va face România? Armistițiul parțial de 30 de zile este în defavoarea Ucrainei, care nu mai poate lovi infrastructura petrolieră a Rusiei (jos).

un consens în rândul partidelor, cel puțin deocamdată, în chestiunea trupelor de menținere a păcii.

La 16 martie, o nouă reuniune în format virtual a fost găzduită de premierul britanic Keir Starmer, conturându-se o coaliție de voință pentru garantarea păcii în Ucraina. Președintele interimar Bolojan și-a reafirmat sprijinul pentru vecinul atacat dar nu a specificat în ce modalități se va concretiza.

Va trimite România soldați în Ucraina pentru a garanta un eventual acord? PSD și extrema dreaptă spun „nu", PNL și USR merg mai degrabă pe ideea „acum nu e momentul pentru o astfel de discuție".

Într-adevăr, momentul încetării luptelor și al unui prezumtiv acord care să fie, eventual, asigurat de europeni, pe pământ ucrainean, pare încă departe.

Dar care va fi, în cele din urmă, prețul pe care Rusia îl va pretinde pentru încetarea războiului? Va obține Rusia un guvern-marionetă la Kiev? Va pune stăpânire din nou pe Republica Moldova, după alegerile legislative din octombrie, cu un guvern favorabil și un președinte pro-european izolat, pe model georgian? Va câștiga Rusia mai multă influență în România? Întrebările rămân presante la București.

O alegere care pică prost

Tot acest șoc geopolitic, cu o Americă gata de dezangajare în Europa și de o înțelegere cu Vladimir Putin peste capul est-europenilor pică într-un moment cât se poate de prost în România. Țara se pregătește de alegeri prezidențiale, pe 4 și 18 mai, după ce runda din 24 noiembrie și 6 decembrie a fost anulată de Curtea Constituțională, invocând ingerințele Rusiei în favoarea candidatului Călin Georgescu.

Între timp, aceeași curte i-a respins definitiv candidatura lui Georgescu, dar „moștenitorii" săi politici, George Simion

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

și Anamaria Gavrilă îi urmează linia neabătut.

Ei reiau narațiunea Rusiei, dând vina pe Zelenski pentru continuarea ostilităților. De asemenea, agită spectrul războiului. Ei susțin în mod fals că președintele interimar Ilie Bolojan și partidele din coaliția de guvernare „îi vor trimite pe români la război".

În plus, extrema dreaptă grupată în jurul lui Călin Georgescu se revendică zgomotos de la MAGA și Donald Trump. Discursul vicepreședintelui JD Vance de la Conferința de Securitate de la Munchen, în care a criticat anularea alegerilor din România, a galvanizat extrema dreaptă. La fel, mesajele pe X ale miliardadului Elon Musk, consilier al administrației Trump.

Totuși, scoaterea de pe listele electorale a lui Călin Georgescu de către Curtea Constituțională nu a generat reacția furioasă de la Casa Albă, la care extrema dreaptă din România s-ar fi așteptat.

Pe de altă parte, autoritățile de la București au în spate un sprijin puternic din partea Uniunii Europene. Comisia Europeană s-a situat ferm în spatele Bucureștiului, acuzând ingerința rusă. Două rapoarte guvernamentale, de la Paris și Roma, au confirmat, de asemenea implicarea rusească. Încă din 6 ianuarie, președintele francez Emmanuel Macron a arătat rolul Rusiei în alegerile din România. Parisul este încredințat de acest lucru.

Noua aliniere dintre administrația Trump și Moscova și poziționarea de la Bruxelles transformă România într-un adevărat câmp de bătălie politică și ideologică.

Un articol din *the American Conservative*, o publicație foarte influentă în mediile conservatoare americane, a generat noi frisoane la București, după ce a invocat retragerea trupelor SUA din baza aeriană de la Mihail Kogălniceanu (Constanța).

Articolul începe prin a invoca interzicerea candidaturii lui Călin Georgescu de către Curtea Constituțională și vorbește despre un alt „act de prostie electorală" - anularea alegerilor din noiembrie-decembrie.

Dar motivele aduse pentru retragerea americană sunt de natură financiară. Pur și simplu, costă prea mult.

Desigur – spune autorul - baza este importantă pentru România, care se uită în prezent peste mare către o Rusie ce s-a extins pe coasta Mării Negre cucerind o mare parte din sudul Ucrainei și transformând Marea Azov într-un lac rusesc. Dar importanța sa pentru România nu o face importantă pentru Statele Unite – este concluzia articolului.

Semnalul din revista americană vine în timp ce Franța a asigurat Bucureștiul că-și va spori prezența militară în România. O ilustrare cum nu se poate mai clară a diferențelor de viziune tot mai mari pe cele două maluri ale Atlanticului – diferențe care se resimt puternic în România.

Liderii români, în faza negării

În ce-i privește pe principalii candidați mainstream în cursa prezidențială – Crin Antonescu din partea coaliției PSD-PNL-UDMR și primarul general al Bucureștiului, Nicușor Dan, independent - alinierea lor la poziția europeană este parțială. Cu jumătate de gură, cum se spune.

Ei rămân cantonați în mantra politică din ultimele decenii: apartenența la Uniunea Europeană și parteneriatul cu America. Ei au refuzat până acum să abordeze sensibila temă a unei eventuale retrageri americane din Europa de Est și a creșterii influenței ruse.

De partea cealaltă, candidatul extremei drepte, George Simion și fostul premier PSD Victor Ponta, recent convertit la „suveranism" și un mare prieten al liderului sârb Aleksandar Vučić, se declară adepți necondiționați ai politicii lui Donald Trump. În ce măsură entuziasmul lor față de politica liderului de la Casa Albă ar rămâne neatins în cazul unei retrageri americane, o vom putea afla, poate , în campania electorală.

Așadar, peisajul preelectoral din România propune o confruntare între trumpismul „hard" al extremei drepte și cel „soft", cu un ochi spre Europa, al zonei mainstream. Dar adeverirea celui mai rău scenariu, cel cu retragerea americană din regiune, va pune actuala elită politică în fața unei încercări epocale: cum să mențină România pe orbita Europei civilizate, în fața unei Rusii tot mai agresive. Cei de la jumătatea secolului al XIX-lea au reușit.

Deocamdată, liderii politici ai României de azi refuză să abordeze frontal realitatea.

Un război cultural

Venirea la putere a garniturii Donald Trump nu înseamnă doar un șoc geopolitic ci și un război cultural de durată lungă. În relația cu Rusia, Trump este animat, desigur, de interesul unei închideri a ostilităților din Ucraina, indiferent cum, pentru a pune capăt cheltuirii resurselor americane. Cel puțin, echipa Trump este încredințată că aceste cheltuieli sunt inutile. Iar dacă, pe lângă o hârtie pe care scrie „pace", Donald Trump ar putea pleca și cu o parte din bogățiile Ucrainei plus ceva afaceri prin Rusia, cu atât mai bine.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

NICUȘOR DAN și **CRIN ANTONESCU,** reprezentanții liniei „centriste" adoptă „trumpismul soft" (sus).
În încercarea de a stăvili prăbușirea cotațiilor Tesla, Donald trump a cumpărat o mașină de la consilierul său Elon Musk. Capitalismul dur american începe să semene în multe aspecte cu cel rusesc

Prețul greu s-ar putea să fie plătit mai târziu – Rusia nu dă semne că se va opri – dar aceasta este o altă discuție. Și oricum, victima va fi mai întâi de toate Europa.

Dar există ceva mai profund care leagă Moscova și actuala administrație de la Casa Albă. Este vorba despre ideologie: o opoziție tăioasă în fața liberalismului, a societății bazate pe lege, diversitate și drepturile omului.

Moscova și Washingtonul sunt cetadelele conservatorismului dur, mistic, macist, anti-minoritar.

De asemenea, Washingtonul și Moscova sunt legate azi prin susținerea unui capitalism dur, controlat de o mână de oligarhi care sprijină necondiționat puterea politică. Un capitalism sălbatic controlat prin represiune directă în Rusia și prin tehnologie în SUA.

Din acest punct de vedere, narațiunile Kremlinului se aseamănă izbitor cu cele ale MAGA.

Modelul a fost implantat și consolidat de Vladimir Putin la el acasă, în două decenii. Și se dezvoltă, pe zi ce trece, în America.

O Americă în care miliardarii i se închină președintelui Trump, la fel cum se întâmpla în anii 2000 cu oligarhii lui Putin. Presa este redusă la tăcere, procurorii le deschid dosare celor pe care președintele îi vede ca adversari, puținii magistrați care au curajul să blocheze acte normative considerate ilegale sunt amenințați cu demiterea.

Apropiații puterii, cei care cotizează sunt protejați. Normele privind prevenirea spălării de bani de bani sunt relaxate. La fel și cele care interzic cu desăvârșire oferirea de mită de către companiile americane care operează în străinătate.

Pentru unii comentatori de peste Ocean, ceea ce se întâmplă azi seamănă – păstrând proporțiile – cu Rusia începutului anilor 2000, când Vladimir Putin de-abia începea să-și consolideze verticala puterii.

Pentru România, sistemul Putin are

multe asemănări cu capitalismul oligarhic al anilor 1990 (mai puțin represiunea, desigur). Un capitalism al elitelor hrăpărețe, care au devalizat bănci și întreprinderi, au pus la cale scheme de fraudare a publicului - de la grosierele jocuri piramidale la mai sofisticatele „fonduri de investiții".

Un capitalism al șmecherilor legați de puterea politică, mulți dintre ei cu rădăcini în fosta Securitate. Dar mai presus de orice, un capitalism în care nimeni nu răspunde pentru hoții și abuzuri. Cu o condiție: să țină aproape de putere.

Acest timp de capitalism, pe care îl găsim din plin în Rusia lui Putin, dă semne de consolidare în America lui Trump. Și își are partizanii săi în România: o mare parte din osatura extremei drepte, cu rezerviști din structurile de forță și afaceriști care menevrează o masă de nostalgici ceaușiști și neo-legionari exaltați.

Ce vor ei? Mai puțină Europă, atâta vreme cât elitele politice și economice nu pot devaliza fondurile structurale. La urma urmei, există viață și fără ele. Mai puțină separare a puterilor și mai puțină independență a justiției. Dacă se poate, deloc. Adică o justiție care să nu deranjeze. Fără ONG-uri care să-și bage nasul în cheltuielile publice. Fără presă de investigație care să scotocească după zboruri suspecte cu avioane de lux.

Acest „vis de aur" al capitalismului hrăpăreț din România pare mai aproape ca oricând, atâta vreme cât este promovat și de la Washington, nu doar de la Moscova.

Și de ce nu s-ar putea crea o coaliție care să se alinieze noilor tendințe? Aceasta este marea provocare pentru societatea românească. O provocare la care va fi chemată să răspundă în alegerile din mai.

Republica Moldova, următoarea frontieră

Susținută de Uniunea Europeană și repudiată de Donald Trump, mica republică dintre Prut și Nistru se pregătește pentru scrutinul legislativ din octombrie. Niște alegeri care ar putea să o mențină pe linia pro-europeană. Sau să o arunce în scenariul georgian, cu un președinte pro-occidental izolat și un guvern pregătit să reteze aspirațiile europene. În puținele minute consacrate politicii externe din discursul său din fața Congresului, de la începutul lui martie, Donald Trump a găsit timpul pentru a vorbi și despre Republica Moldova.

Potrivit liderului de la Casa Albă, SUA au risipit 32 de milioane de dolari pe „o operațiune de propagandă de stânga în Republica Moldova".

Dar cum de această micuță republică dintre Prut și Nistru a trezit brusc atenția celui mai puternic om de pe planetă? În definitiv, la dimensiunea Americii, bani cheltuiți în Republica Moldova sunt o cantitate neglijabilă.

Dar problema nu este financiară. Este ideologică. Cuvintele lui Trump sunt definitorii pentru politica in regiune a Casei Albe. Acestea marchează sfârșitul sprijinului american pentru segmentele societăților central și est-europene care militează pentru democrație pluralistă, sistem liberal și stat de drept.

Discursul lui Trump a căzut ca un trăsnet în Republica Moldova, unde mulți l-au văzut ca pe un cuțit înfipt în spate. Mai precis, în spatele aspirațiilor pro-occidentale ale majorității cetățenilor țării.

REPUDIATĂ DE SUA, Republica Moldova are sprijinul Europei. Președinta Maia Sandu a fost asigurată la Paris de întreaga susținere a Franței (stânga). Franța susține și linia europeană a României și acuză ingerințele rusești în alegeri. Anamaria Gavrilă, unul dintre „moștenitorii politici" ai populistului Călin Georgescu, eliminat din cursa prezidențială. Ea se situează clar de partea lui Trump (dreapta).

Dar unde se duceau, în realitate, acești bani? Am putea vorbi despre șoseaua de foarte bună calitate care leagă capitala Chișinău de nordul țării, realizată prin fonduri USAID – după cum o arată și panourile instalate din loc în loc.

Bani risipiți? Poate, dacă ne gândim că locuitorii din satele întinse de-a lungul șoselei votează preponderant cu partidele pro-ruse.

Dincolo de acest aspect anecdotic, sprijinul american pentru Republica Moldova mergea în mare măsură către presa de investigație. Unul dintre exemplele grăitoare este *Ziarul de Gardă*, ale cărui anchete au dezvăluit – înaintea autorităților – schema rusească de cumpărare de voturi care a fost la un pas să deraieze referendumul proeuropean din toamna anului 2024.

După discursul lui Trump din fața Congresului, presa independentă și ONG-urile din Republica Moldova au început să se confrunte cu ostilitatea crescândă din partea forțelor pro-ruse dar și a unei părți a administrației, spun activiștii. Pur și simplu, atitudinea Statelor Unite a încurajat partida pro-rusă din Republica Moldova, un conglomerat de politicieni, activiști și oameni de afaceri susținuți de rețele de corupție și spălare de bani. Sponsori precum oligarhii Vladimir Plahotniuc, Ilan Șor sau Viaceslav Platon au fugit din Republica Moldova.

Ultimul, aflat în Marea Britanie, tocmai a fost reținut, urmând a fi predat autorităților de la Chișinău.

Marea Britanie animă în acest moment coaliția de voință a europenilor în fața expansiunii ruse.

Cu Ilan Șor și Vladimir Plahotniuc este mai complicat. Despre primul se crede că s-ar afla în Rusia, după ce ar fi părăsit Israelul. Despre al doilea se bănuiește că s-ar găsi în Ciprul de Nord, după un periplu prin Statele Unite și Turcia. Ei continuă să finanțeze rețelele de corupție electorală din Republica Moldova și se pregătesc intens pentru alegerile legislative din octombrie.

Confruntarea electorală va fi nu doar un test de popularitate pentru Maia Sandu și politicile ei pro-europene dar ar putea fi un moment crucial pentru orientarea țării.

Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS), care o susține pe Maia Sandu, este văzut de sondaje drept câștigător al alegerilor, dar fără a putea forma singur o majoritate.

Iar întrebarea este dacă PAS va reuși să-și găsească aliați pentru a continua parcursul pro-european sau dacă majoritatea nu va înclina către tabăra pro-rusă.

În acest caz, Republica Moldova ar putea urma scenariul georgian, cu un președinte pro-european izolat și un guvern orientat către Rusia.

Chișinăul de bucură de sprijinul puternic al Uniunii Europene.

Bruxelles-ul tocmai a aprobat un nou pachet de sprijin de două miliarde de euro, cel mai mare instrument de sprijin din istoria acestei țări.

Aflată în vizită la Paris, în 10-11 martie, Maia Sandu a semnat alături de omologul său Emmanuel Macron un acord de sprijin menit să consolideze rezistența Republicii Moldova în fața ingerințelor externe.

De partea cealaltă, America lui Trump înclină tot mai clar către partida rusă.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Trump și susținătorii săi spun că agențiile federale trebuie să fie mai receptive la nevoile publicului iar în ziua învestirii sale Casa Albă le-a dat instrucțiuni să pună capăt muncii la distanță

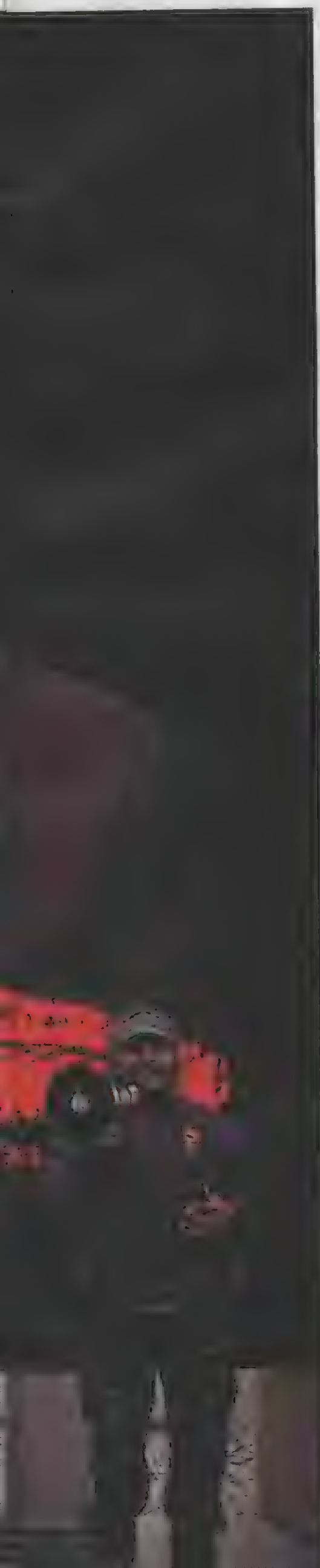

POLITICĂ

Trump vs. Statul Paralel

Președintele și șeful Departamentului de Eficiență Guvernamentală (DOGE), Elon Musk, au implementat un val de politici care afectează locurile de muncă ale angajaților federali. Lucrătorii guvernamentali au vorbit pentru *Newsweek* despre impactul acestor politici.

de **JAMES BICKERTON**

PREȘEDINTELE DONALD TRUMP A INTRAT în alegeri promițând să demonteze „statul paralel". Acum, deep state-ul ripostează în liniște.

Mai mulți angajați ai guvernului federal, cu excepția unuia singur, vorbind sub rezerva anonimatului pentru a-și proteja joburile, au declarat pentru *Newsweek* că trăiesc în frică, dar vor ignora orice instrucțiuni de la Casa Albă pe care le consideră ilegale - și sunt hotărâți să nu își sacrifice locurile de muncă.

Ei au declarat că moralul s-a prăbușit de la inaugurarea noului mandat al lui Donald Trump, care a introdus un nou val de politici, inclusiv oprirea muncii la distanță, precum și inițiativele referitoare la diversitate, echitate și incluziune.

Elon Musk, miliardarul și CEO-ul Tesla, care conduce noul Departament pentru Eficiență Guvernamentală (DOGE), a fost, de asemenea, evidențiat pentru că a condus ceea ce angajații consideră a fi o agendă amenințătoare și contraproductivă. Mulți angajați federali au apelat la pagina de Reddit r/fednews, care numără peste 350.000 de persoane. Un meme de acolo prezintă o stea, un capsator și motto-ul „Come and take it" (*Vino și ia-l*) - o glumă pe seama campaniilor împotriva controlului armelor. Un altul proclama: „Țineți linia. Nu demisionați". O postare adaugă și faptul că „am depus un jurământ pentru a proteja Constituția de amenințări, atât străine, cât și interne".

Trump și susținătorii săi spun că deep state-ul este format din angajați ai guvernului federal de orientare progresistă care continuă să dețină o putere substanțială, indiferent de cine controlează Casa Albă și Congresul. Ei spun că toate cheltuielile sunt prea mari și că agențiile federale trebuie să răspundă mai bine nevoilor publicului pentru a restabili încrederea în guvern. Printre acești susținători se numără senatorul Jim Banks, un republican din Indiana. „Poporul american l-a votat în proporție covârșitoare pe președintele Trump, în parte datorită promisiunii sale de a elimina risipa guvernamentală și de a readuce bunul simț la Casa Albă", a declarat el pentru NBC News. „Cu o datorie națională de 36 de trilioane de dolari, salut faptul că administrația sa lucrează pentru a se asigura că fiecare dolar din buget este cheltuit în mod responsabil pe agenda pe care a promis-o". *Newsweek* a trimis un e-mail biroului de presă al Casei Albe pentru comentarii.

„Teroare și paranoia"

Un raport din ianuarie al institutului conservator America First Policy Institute a concluzionat că o „minoritate semnificativă" a angajaților federali a căutat în mod activ să submineze agenda lui Donald Trump în timpul primului său mandat, folosind tactici precum neinfor-

marea persoanelor numite politic cu privire la evoluțiile cheie și producerea unor proiecte de politici „inutilizabile din punct de vedere juridic".

După inaugurarea noului mandat al lui Donald Trump în 2025, Casa Albă a scris agențiilor guvernamentale în aceeași zi, spunându-le să „ia toate măsurile necesare pentru a pune capăt aranjamentelor de lucru la distanță", iar multor lucrători federali li s-a oferit plata a opt luni dacă erau de acord să demisioneze până la 6 februarie. De asemenea, Trump a declarat că va elimina peste 1.000 de persoane numite de fostul președinte Joe Biden „care nu sunt aliniate viziunii noastre de a face America măreață din nou".

La 3 februarie, *The Washington Post* a relatat că Trump pregătește un ordin executiv de desființare a Departamentului Educației. Musk - care a indicat că dorește să reducă cheltuielile federale cu „cel puțin 2 trilioane de dolari" - a răspuns pe platforma sa de social media X, fostul Twitter, că Trump „va reuși".

În aceeași zi, pe fondul înghețării de către Donald Trump a ajutorului extern, Musk a declarat pe rețeaua X despre Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională: „O închidem". La 7 februarie, un judecător federal a blocat o încercare de a pune peste 2.200 de angajați ai USAID în concediu plătit și de a-i rechema pe aproape toți cei detașați în străinătate.

Un angajat federal care că a lucrat pentru Departamentul de Interne și birourile sale timp de aproape 30 de ani a declarat pentru *Newsweek* că moralul este „cel mai prost pe care l-am văzut vreodată în guvernul federal", adăugând: „Pot spune că 98% dintre toți angajații federali sunt oameni harnici, cărora le pasă cu adevărat de munca lor și de serviciile pe care le oferă publicului. Angajați guvernamentali «leneși» sunt puțini între ei".

„Pot adăuga, de asemenea, că nivelul de teroare și paranoia este incredibil de mare. De exemplu, mulți dintre colegii mei și-au petrecut cea mai mare parte a săptămânii curățând site-urile web pentru a găsi orice mențiune a programelor DEI", au spus aceștia.

„Chiar și cuvântul «echitate» este eliminat din toate platformele digitale interne și externe (acesta este un ordin de la cele mai înalte niveluri ale departamentului meu). Acești lucrători sunt atât de speriați că un singur cuvânt care nu se aliniază cu administrația Trump va duce la concediere".

Un lucrător federal pentru Departamentul de Sănătate și Servicii Umane din Midwest s-a făcut ecoul acestor sentimente. „Starea generală este una de anxietate, neîncredere și asediu", a spus acesta. „Întotdeauna ne-am simțit subestimați, uneori ingrați, dar acum aș spune că am ajuns să fim vizați. E-mailul lui Elon «Fork in the Road» pare să fie o constrângere sau un avertisment cvasi-juridic pentru o promisiune goală, nebancară... Munca la distanță a crescut eficiența. Guvernul a economisit milioane de dolari în electricitate, utilizarea lățimii de bandă pentru Interne etc.".

„A Fork in the Road" a fost titlul e-mailului trimis la peste 2 milioane de lucrători federali de către Office of Personnel Management cu oferta de demisie. Un judecător federal a blocat temporar inițiativa în ziua expirării termenului, ordonând ca aceasta să fie prelungită cel puțin până la 10 februarie, după o audiere. La câteva momente după ordin, secretarul de presă al Casei Albe, Karoline Leavitt, a declarat că 40.000 de angajați au acceptat oferta de demisie.

„După cum a afirmat Abraham Lincoln, acest guvern este «al poporului, din popor, pentru popor». Noi servim poporul american, nu pe președinte".

FOTO: ALEX WONG/GETTY

Vorbind cu *Newsweek* înainte de aceasta, Matt Wilson - un angajat federal de 20 de ani care lucrează ca analist de securitate socială în Baltimore și singurul angajat care a dorit să fie identificat - a declarat: „Nu am vorbit cu nicio persoană care să fie interesată să accepte oferta de pensionare. Etica noastră de serviciu este puternică și ne menținem angajamentul de a face munca importantă pe care poporul american o așteaptă de la noi".

Cu toate acestea, un angajat al Departamentului Apărării de la șantierul naval Portsmouth din Maine se așteaptă ca „mai mulți oameni să plece dacă telemunca dispare", adăugând: „Lucrătorii mai în vârstă ar putea rămâne pentru că au dreptul la pensie. Lucrătorii mai tineri vor pleca". Un purtător de cuvânt al Biroului de gestionare a personalului, McLaurine Pinover, a spus într-o declarație raportată de NPR: „Aceasta este o oportunitate rară, ge-

REDUCERI FEDERALE **Protestatari la Biroul de gestionare a personalului, în data de 5 februarie 2025, în Washington, D.C. Acest birou a fost în spatele e-mailului „A Fork in the Road".**

neroasă - una care a fost examinată în detaliu și concepută în mod intenționat pentru a sprijini angajații în timpul restructurării".

„În loc să răspândească dezinformări și să folosească lucrătorii ca pioni politici, ar trebui să se asigure că angajații federali au faptele și libertatea de a lua cea mai bună decizie pentru ei și familiile lor".

Agențiile federale pot plăti relativ bine, după cum au subliniat susținătorii lui Donald Trump. Salariul mediu în SUA este de 66.622 de dolari pe an, potrivit Administrației Securității Sociale. O analiză *Newsweek* de anul trecut a constatat că multe agenții federale au salarii medii cu șase cifre. Dar salariul nu este totul, au acuzat angajații. Unul care lucrează pentru o agenție federală din New England a declarat: „Angajații federali au dreptul să nu se supună ordinelor ilegale pentru că trebuie să respectăm Constituția... Ne luăm jurământul în serios. Același jurământ pe care îl depune și Congresul. Ne iubim țara. Credem în misiunile noastre".

Ei au adăugat: „Oamenii care ne demonizează nu au servit niciodată pe altcineva în afară de ei înșiși. Ei nu au trăit niciodată cinstit. Ei nu au acceptat niciodată o reducere a salariului pentru oportunitatea de a-și servi țara. Oameni angajați sunt hărțuiți și intimidați de un infractor condamnat".

Un angajat al Serviciului pentru cetățenie și imigrări al Statelor Unite, cu sediul în Maryland, a declarat : „Am depus un jurământ față de Constituție, nu față de președinte. După cum a afirmat Lincoln, acest guvern este «al poporului, din popor, pentru popor». Acestei administrații trebuie să i se reamintească acest lucru. Noi servim poporul american, nu pe președinte".

Un alt lucrător al Departamentului Apărării „se confrunta cu mult stres" pentru că este transsexual și „supărat pe noua administrație" - care a încercat să anuleze măsurile de protecție pentru persoanele transsexuale. De asemenea, Trump a instruit Pentagonul să revizuiască politicile care ar putea duce la excluderea persoanelor transgender din serviciul militar. Dar lucrătorul din domeniul apărării a adăugat: „Există un sentiment destul de puternic de solidaritate în rândul lucrătorilor federali, iar acesta se extinde în sus și în jos pe lanțul de comandă".

Un lucrător al Departamentului pentru Veterani, specializat în sănătate mintală, a fost, de asemenea, sfidător. „Luarea în vizor a angajaților federali de către actuala administrație cauzează niveluri ridicate de stres și ne face să ne concentrăm mai greu asupra îndeplinirii sarcinilor noastre", a declarat acesta. „Noi ajutăm veteranii care se luptă cu probleme de sănătate mintală, inclusiv gânduri suicidare, PTSD...". Ei a adăugat: „Sunt pasionat de munca mea și am sperat să-mi dedic întreaga carieră acestui domeniu, dar sunt din ce în ce mai îngrijorat și mă întreb dacă munca noastră va fi sustenabilă în cadrul presiunilor actuale... Funcționarii publici nu sunt dușmanii și este extrem de descurajant să vedem că suntem țapi ispășitori pentru orice".

„Dacă scopul administrației a fost să ne demoralizeze, aș spune că s-a întors împotriva lor. Eu și colegii mei suntem entuziasmați, furioși și chiar mai hotărâți să ne păstrăm locurile de muncă, să contestăm prostiile și să continuăm să facem treabă bună în slujba veteranilor".

Cu toate acestea, un angajat al Veterans Health Administration din sud-est a remarcat: „Ni se spune că suntem leneși și incompetenți, iar Trump întoarce publicul larg împotriva noastră, chiar dacă suntem oameni obișnuiți, cu slujbe la fel ca ei. Este demoralizant și haotic, ceea ce mă tem că este exact ceea ce își dorește".

Risipă „uluitoare"

Oficialii superiori ai administrației Trump continuă să insiste că este nevoie de o reformă radicală. Musk a scris pe rețeauaX, după victoria lui Trump în alegeri, că risipa guvernamentală este „uluitoare!".

Numărul angajaților federali a crescut constant din vara anului 2022, (după ce atinsese un vârf în 1990), ajungând la peste 3,4 milioane de persoane, potrivit St. Louis Fed. Conform cifrelor Departamentului Trezoreriei, guvernul federal a cheltuit în total 6,75 trilioane de dolari în anul fiscal 2022. Realizarea reducerii cheltuielilor propuse de Musk va necesita tăieri uriașe, sporind tensiunile dintre administrația Trump și criticii din interiorul acesteia. Iar meme-le cu capsatoare de pe rețelele sociale ar putea fi doar începutul.

➢**James Bickerton** *este reporter de știri în Statele Unite ale Americii pentru* Newsweek. *Urmărește-l pe X @JBickertonUK*

ÎN TIMP CE RENÉE ZELLWEGER
REIA ROLUL LUI BRIDGET JONES,
CREATORUL ACESTUI PERSONAJ ICONIC
ȘI MILIOANE DE FANI -
NU AR PUTEA FI MAI FERICIȚI

NEBUN DUPĂ BRIDGET JONES

de
H. Alan Scott

fotografie de
Corina Marie Howell

Newsweek
INTERVIU

„SUNT UN FAN

al lui Bridget Jones... Faptul că împărtășesc acest lucru cu atât de mulți oameni este un lucru foarte tare", a declarat Renée Zellweger pentru *Newsweek* într-un interviu exclusiv. În urmă cu aproape 24 de ani, a fost lansat filmul cu Zellweger în rolul acelei tinere britanice singure care și-a început un jurnal. Protagonista sa a devenit ulterior un fenomen cultural, un simbol al femeii britanice moderne și un exemplu internațional al femeilor eliberate de pretutindeni. Iar femeia din viața reală care a făcut-o celebră a devenit atât de identificabilă cu personajul din cartea din 1996 a lui Helen Fielding, *Bridget Jones's Diary*, încât este aproape imposibil să ne imaginăm un alt actor în acest rol.

Acum, autoarea Fielding este încântată că Zellweger se întoarce în cea de-a patra parte a seriei, *Bridget Jones: Mad About the Boy*. „Seamănă atât de mult cu Bridget prin faptul că este atât de caldă și amabilă. Există o blândețe în ea, și este reală. Nu este nimic inventat în legătură cu asta", a declarat Fielding pentru *Newsweek* la începutul lunii februarie.

„Odată ce Renée a început să joace rolul, totul a început să funcționeze", a spus ea „și din acel moment, am început să scriu despre Bridget ca pentru Renée, toate amestecate împreună... Am scris pentru ea, văzând-o, știind ce face".

Colegii lui Zellweger au fost de acord. „Nimeni nu o cunoaște [pe Bridget Jones] mai bine decât Renée", a declarat regizorul filmului *Bridget Jones: Mad About the Boy*, Michael Morris, pentru *Newsweek*. „Ea este pur și simplu perfectă și - după cum a trecut timpul - singura persoană care ar putea juca rolul lui Jones... Este o persoană foarte caldă și modestă. Și cred că nu poți falsifica asta".

Interpretarea lui Zellweger în filmul din 2001 i-a adus actriței prima nominalizare la Oscar (de atunci a câștigat două Oscaruri: Cea mai bună actriță în rol secundar pentru *Cold Mountain* din 2003 și Cea mai bună actriță pentru filmul *Judy* din 2019). De asemenea, a dus la trei continuări bazate pe romanele lui Fielding: *Bridget Jones: The Edge of Reason* (2004), *Bridget Jones's Baby* (2016) și cel mai recent, *Bridget Jones: Mad About the Boy* (2025).

„A schimbat lucrurile", a spus Zellweger despre succesul peste noapte al Jurnalului *lui Bridget Jones*. „Acesta este vârtejul de care *Bridget Jones* a fost catalizatorul".

Și motivul acestui vârtej a fost acela că nenumărați spectatori, în special femei, s-au regăsit în Jones: o tânără femeie care caută dragostea și face greșeli pe parcurs. Zellweger, de asemenea, se recunoaște în personaj, „în special în părțile stângace și ciudate". Pentru Fielding, „cel mai frumos lucru este că toată lumea crede că există o parte din Bridget în ei". Personajul este autentic pentru că „fiecare glumă bună provine din ceva adevărat și real care mi s-ar putea întâmpla și mi se tot întâmplă".

„EA ESTE PERFECTĂ ȘI

Chiar și Morris vede o parte din el în Jones: „M-am atașat de ea pentru că reflecta propriul meu fel de haos". Iar pentru el, „interpretată de Renée, ea a devenit ca o persoană reală".

În Jones am găsit, spre deosebire de majoritatea femeilor din comediile romantice, una care nu era doar sexuală și avea un corp de femeie adevărată.

De asemenea, ea a avut parte de bărbați în cele din urmă, datorită triunghiului amoros dintre Mark Darcy, interpretat de Colin Firth și Daniel Cleaver care îl avea ca actor pe Hugh Grant. După suișurile și coborâșurile vieții din filmele anterioare, acum o găsim pe Jones luptându-se ca văduvă și mamă singură. În noul film, Jones îi cunoaște pe Scott Wallaker, profesorul fiului ei, interpretat de Chiwetel Ejiofor, și pe Roxster McDuff (Leo Woodall), un bărbat mult mai tânăr.

„Ea încearcă să își găsească calea prin durere și prin

ADMIRAȚIE RECIPROCĂ

Zellweger și Fielding își laudă reciproc modul în care fiecare a adus-o la viață pe Bridget Jones

BRIDGET JONES
MAD ABOUT THE BOY

PE MĂSURĂ CE TRECE TIMPUL - SINGURA PERSOANĂ CARE AR PUTEA SĂ O JOACE PE [JONES].“

a o lua de la capăt“, a spus Zellweger. În timp ce acest lucru nu poate suna ca fiind ingredientul de bază al unei comedii romantice, nu subestimați niciodată farmecul lui Bridget Jones.

„Fanii lui Bridget Jones pot iubi acest film și pot iubi toate lucrurile care sunt familiare, dar, de asemenea, se pot simți foarte conectați la modul în care ea a evoluat și în care povestea evoluează“, a declarat Ejiofor, partenerul de platou al lui Zellweger.

Vorbind cu *Newsweek* în ianuarie, de la ea de acasă, despre moștenirea lui Bridget Jones, Zellweger a avut „obrajii roz și ochii umezi“. Ea este pe deplin conștientă „ce binecuvântare“ a fost pentru ea să fie atât de strâns aliniată cu acest personaj.

„Este foarte emoționant și foarte înduioșător. Sunt între a rămâne fără cuvinte și foarte jenată“. Editorialistul H. Alan Scott de la *Newsweek*, gazda podcastului *Parting Shot*, a întrebat-o pe Zellweger despre impactul pe care *Bridget Jones* l-a avut asupra carierei sale, de ce filmul este atât de popular și multe altele. Iată conversația lor, ușor editată pentru spațiu și claritate.

Newsweek: Erai conștientă cât de unică era Bridget Jones ca personaj în genul comediei romantice?

Renée Zellweger: Eram conștientă că nu mai văzusem pe nimeni ca ea până atunci. Era doar o combinație diferită de idiosincrazii și farmec pe care nu o mai văzusem până atunci. [Am apreciat] oportunitatea de a împărtăși acest tip intim de vulnerabilități cu acest personaj, mai întâi ca cititor și apoi ca spectator, ceea ce mi s-a părut foarte emoționant.

A ieșit în evidență legătura ei cu tine?

M-am recunoscut în ea, și cred că asta vorbește despre talentul lui Helen în crearea acestui personaj. Faptul că ea atinge într-un fel toate aceste experiențe, vulnerabilitățile, îndoiala de sine, momente dintr-un capitol al vieții pe care îl împărtășim cu toții, parte a evoluției noastre, și cu siguranță atinge lucrurile pe care nu le depășim sau nu le depășim niciodată. Cred că Helen a găsit într-adevăr o modalitate de a se raporta la umanitatea oamenilor, la lucrurile pe care le împărtășim.

FAVORITA FANILOR

Zellweger este o fană autoproclamată a lui Bridget Jones. Publicul este, de asemenea

FOTO: DAVE BENETT/GETTY/BRITISH VOGUE: LEVIN DEN BOER/ANP/AFP/GETTY

ÎN FRUNTEA FOII DE APEL Morris o consideră pe Zellweger „o persoană magnetică", care „trece dincolo de orice prăpastie și atrage oamenii în ea"

A existat ceva la ea care te-a făcut să te simți inconfortabil sau speriată să interpretezi?

Oh, da, totul. [*râsete*] Totul. Niciodată nu am lucrat la un accent în acest fel. Și nu mi-am schimbat niciodată corpul în acest fel. Dar totul a fost la fel de palpitant. Asta a fost o parte din ceea ce a făcut-o atât de interesantă. Cu cât te schimbi mai mult, cu atât experiențele sunt mai satisfăcătoare; să am această oportunitate a fost o bucurie, doar să mă duc să mă joc în lumea ei și să văd cum ar putea fi. Și am iubit-o. Îmi place cât de deschisă este, felul în care se comportă. Este amuzant, pentru că suntem la curent cu dialogul ei interior, care uneori este autocritic, are îndoieli, și este întotdeauna în momentele cele mai nepotrivite. Iar asta o face hilară, pentru că toți am trecut prin asta. Unii dintre noi mai mult decât alții. Dar mi s-a părut atât de frumos și atrăgător să joc acest rol și să descopăr cum ar putea arăta, cum merge, cum se poartă, cum este deschisă și fără vicleșug și este o persoană bună, fermecătoare, amuzantă și caldă. Cum arată asta? Și că nu reușește întotdeauna. E atât de multă libertate în asta. Există atât de multă libertate în a nu-ți face griji despre cum arată părul tău sau pentru că nu dormi suficient. Sau pentru că nu vei arăta bine mâine și asta e bine. Pentru că ăsta a fost scopul. E atât de multă libertate în a nu fi conștientă de sine. A fost o binecuvântare să joc rolul ei.

De-a lungul anilor, ai transmis ceva din tine în Bridget? Și, din moment ce ești atât de apropiată de ea, ai avut sugestii cu privire la modul în care ar putea să crească și să se schimbe?

Cred că, în subconștient, există astfel de lucruri. Pentru că anumite lucruri vor fi iremediabil legate de experiențele de viață care vor impregna cumva personajul. Este imposibil să nu o facă. Îmi amintesc că noi [regizorii diverselor filme cu Bridget și cu mine] am avut mai multe conversații despre ceea ce simțeam că nu este negociabil - cum ar fi anumite lucruri pe care crezi că trebuie să le schimbi pentru că încerci să te conformezi așteptărilor altor oameni sau paradigmei despre succes și cum arată acest lucru. La care ar trebui să aspiri într-un fel, dar nu vei reuși niciodată și oricum nu era nevoie. Cum arată asta? Pe măsură ce ea devine mai de succes, înseamnă că își schimbă modul de a se îmbrăca? Oare dintr-o dată nu mai face cumpărături de pe stradă și începe să colecționeze lucruri sofisticate? Eu nu cred. Pentru că nu cred că asta este ceea ce ea prețuiește. Arată ea ca și cum ar merge la clasa de spinning în fiecare zi sau la sala de sport de cinci ori pe săptămână? Nu prea cred. În mintea mea, ea nu este o persoană care avea probleme fizice care trebuiau rezolvate. A avut doar o idee despre așa ceva. Știi, cu toții găsim ceva pentru care să ne luăm de noi înșine. La fel găsea și ea. Dar va avea ea brusc bicepșii proeminenți? Nu, nu cred. Cred că va arăta așa cum a aratat de-a lungul vieții ei.

Ce te-a făcut să te întorci să o joci pe Bridget și când ți-ai dat seama că a fost momentul potrivit?

Oportunitățile de a face noi capitole din povestea lui Bridget. Pentru că Helen a scris cărțile, totul este predeterminat și este o oportunitate evidentă de a împlini un vis. În ceea ce privește momentul potrivit, ar fi vorba doar de sentimentul că, atunci când lucrurile au fost potrivite, „OK, acum merită, acum este necesar și acum este o idee bună".

Se pare că i-ați permis să crească în felul în care îi era menit să o facă și nu în felul în care vedeta, dacă vrei, crede că ar trebui să crească.

Când Helen ne-o dă și ne încredințează să facem un fel de interpretare valoroasă, cel puțin putem fi atenți. Cel puțin putem să o facem să merite. Cu toții am văzut un *sequel* sau două în care a fost distractiv să revedem un personaj cu care chiar ne-a plăcut să petrecem timp,

„TOATĂ LUMEA CUNOAȘTE ACEASTĂ FRICĂ, FRICA DE A ÎNCEPE DIN NOU... FAPTUL CĂ RECUNOȘTI ȘI LAȘI SĂ INTRE UN PIC DE LUMINĂ ÎNSEAMNĂ CĂ TE VINDECI".

FOTO: UNIVERSAL PI

TRASAREA UNUI NOU DRUM Bridget Jones abordează noi provocări ca mamă și ca văduvă îndurerată în noul film, în timp ce începe să se vindece de pierderea suferită și să meargă mai departe. 1. Bridget cu prietena ei cea mai bună Shazzer (Sally Phillips); 2. Copiii ei Billy (Casper Knopf) și Mabel (Mila Jankovic); 3. Daniel Cleaver (Hugh Grant); 4-5. Bridget își găsește echilibrul; 7. Scott Wallaker (Ejiofor); 8. Mark Darcy (Firth) și Bridget; 9. și Roxster McDuff (Woodall). (Woodall).

îndepărta de acel moment care este din ce în ce mai mult în spatele tău pe măsură ce mergi mai departe. Și cum arată asta? Și dacă mergi înainte, înseamnă că trebuie să accepți ceea ce ai pierdut? Dacă rămâi încorsetat în acel moment și nu lași lucrurile noi să intre. Poți să te mai ții de ceea ce iubești încă puțin? Și ieșirea și deschiderea ei. Dacă cineva a trecut vreodată prin asta - și la vârsta mea, majoritatea oamenilor au trecut - este foarte familiar. Recunoașterea și faptul că lași să intre puțină lumină înseamnă că te vindeci.

Bridget are noi interese amoroase în acest film cu Wallaker interpretat de Chiwetel Ejiofor și Roxster jucat de Leo Woodall. Amintirea acelui triunghi amoros cu Cleaver al lui Hugh Grant și Darcy al lui Colin Firth este foarte prezentă. Ce este în acest triunghi amoros care pur și simplu funcționează?

În zilele de filmare cu Colin, mi-am dat seama că e greu să nu lăcrimezi, chiar și atunci când era nepotrivit. „Nu, asta nu e emoția potrivită pentru scena asta. Pleacă". Pentru că și eu m-am îndrăgostit de el. Îl iubesc pe

„POȚI SPERA CĂ FACI O MUNCĂ CARE CONTEAZĂ PENTRU TINE, DE CARE POȚI FI MÂNDRU, IAR ASTA ÎNSEAMNĂ MULT. DAR CONTEAZĂ PENTRU ALTCINEVA? ASTA ESTE O BINECUVÂNTARE A VIEȚII"

dar poate că nu am rezonat în niciun fel sau [a fost] a fost ceva de genul, „Ok? Asta s-a întâmplat. Dar nu este ceea ce îmi aminteam că a fost". Deci cred că toți cei implicați [în filmele *Bridget Jones*] au fost întotdeauna foarte atenți să nu facă asta, să se asigure că există ceva, că există un scop în ast

Momentul în care o găsim pe Bridget în *Mad About the Boy* este unic pentru o comedie romantică - ea suferă pierderea soțului ei, Mark Darcy, interpretat de Colin Firth. Cum a influențat evoluția ei prin suferință modul în care voiai să o joci?

Cred că este un pas înainte, nu-i așa? Face parte din procesul de vindecare, când ești deschis să te faci din nou vulnerabil și să ieși din cercul care se închide în jurul tău în timpul durerii. Este relatabil, așa cum ai spus, pentru că toată lumea cunoaște această teamă, teama de a începe din nou, teama de a accepta atenție sau afecțiune de la cineva nou sau teama de a te

Mark Darcy. Și am fost un fel de persoană nebună. Am o cădere emoțională pentru că acest personaj fictiv va pleca. Și dulceața în care merge povestea lui Daniel Cleaver, cred că este atât de frumoasă și adevărată. Am fost atât de tristă, de asemenea, doar gândindu-mă mai ales la zilele cu Colin. Știi, ca actor, am petrecut 25 de ani împreună pe aceste proiecte și am înțeles că nu vom mai împărtăși această călătorie. A fost, într-adevăr, greu de acceptat.

Ați luat o pauză prelungită de la actorie, dar ați revenit cu filmul *Bridget Jones's Baby* din 2016 și apoi ați câștigat un Oscar pentru *Judy*. Cum crezi că această pauză a îmbunătățit munca pe care o faci acum?

Anumite truisme există pentru un motiv. Oamenii spun că, pe măsură ce îmbătrânești și ai mai multă experiență de viață, ai mai multe din care să extragi. Și cine ar putea contrazice asta? Mai ales dacă ești un povestitor. În acest gen [comedia romantică], vrei să fii

EXPERIENȚA PLĂTEȘTE

După o pauză de la actorie și „după ce a petrecut timp trăind", Zellweger a fost recompensată cu premiul pentru cea mai bună actriță pentru *Judy* la Premiile Oscar 2020.

FOTO: RICHARD HARBAUGH - HANDOUT/A.M.P.A.S./GETTY; MAX CISOTTI/DAVE BENETT/WIREIMAGE/GETTY

empatic și vrei să înțelegi cât mai multe despre experiența umană. Și cât de multe înțelegi la 18 ani față de 50? Este foarte diferit și, cu siguranță, o abordezi diferit. E mai mult de luat în considerare după ce ai trăit ceva timp.

S-au schimbat multe în industria cinematografică de la primul film. Ești cunoscută pentru faptul că nu activezi pe social media, dar vă văd peste tot pe Instagram-ul meu promovând *Bridget Jones*. Simți schimbarea în modul în care filmele sunt făcute și promovate?

Cred că este greu să faci orice film. Întotdeauna a fost așa, iar climatul a fost mereu în schimbare și în evoluție, și există mereu noi provocări cu tehnologia care apare, și cum schimbă asta paradigma pentru modelul de afaceri. Este întotdeauna un miracol când toate elementele se reunesc și filmul chiar se realizează. Și este cu adevărat diferit. Când m-am întors, am înțeles că trebuie să stau și să fac lucrurile mele de social media. A fost cu adevărat surprinzător pentru mine. Dar, vreau să spun, de ce ar trebui să fie diferit față de oamenii care au trebuit să facă reclame de televiziune și lucruri de genul ăsta? Este și interesant, știi?

Știu că Helen a spus că acesta este ultimul capitol. Dar nu se știe niciodată. Unde ai vrea să o vezi pe Bridget peste 10 ani?

Nu-i așa că e interesant? Helen a fost destul de clară că ea crede că asta ar putea fi. Așa că, mai mult decât să-mi imaginez unde va merge mai departe, am fost în negare, și sper doar că va fi inspirată și va simți că ceva o atinge și va vrea să scrie despre asta. Am speranțe.

Ascultă, de câte ori a spus Cher că se va retrage? Bridget s-ar putea întoarce oricând. Poate cu Cher în Vegas?

Nu ar fi minunat? Să te audă Dumnezeu! Bridget și Cher!

Aș putea vedea asta întâmplându-se într-un film viitor.

Oh, Helen, da, nu aștepta de data asta!

Privind înapoi la toate filmele și la impactul pe care Bridget Jones l-a avut ca personaj în cultură, cum te simți să fii un astfel de reper în viața atâtor oameni?

Este foarte greu de exprimat în cuvinte. Acest lucru care există în momente, ca în această conversație pe care o avem noi doi, în care prezinți lucruri care înseamnă mult pentru mine și înseamnă mult pentru tine. Cine ar putea spera la asta într-o viață? Poți spera că faci o muncă care contează pentru tine, care aduce bucurie în viața ta, care este pozitivă într-un fel, de care poți fi mândru, și asta este mult. Dar să conteze pentru altcineva? Aceasta este o binecuvântare a vieții care are o mare greutate și nu este ceva de care sunt conștient. În fiecare zi nu mă gândesc: „Oh, oamenii văd aceste filme pe care le facem, sau oamenii vorbesc despre lucrul pe care l-ai făcut acum trei ani sau acum patru ani sau acum 25 de ani". Și este profund emoționant. Mă simt foarte norocoasă. Mă simt foarte norocoasă că cineva atât de drăguț și special ca tine consideră că munca pe care am făcut-o contează și că îți pasă. Este un lucru foarte frumos.

LE ARE PE TOATE
Zellweger cu iubiții din *Mad About the Boy*, Woodall și Ejiofor (de la stânga la dreapta), și regizorul Morris.

ȘTIINȚĂ

Cum va arăta viitorul

Experții își împărtășesc previziunile cu privire la modul în care evoluția ar putea afecta oamenii peste 50.000 de ani.

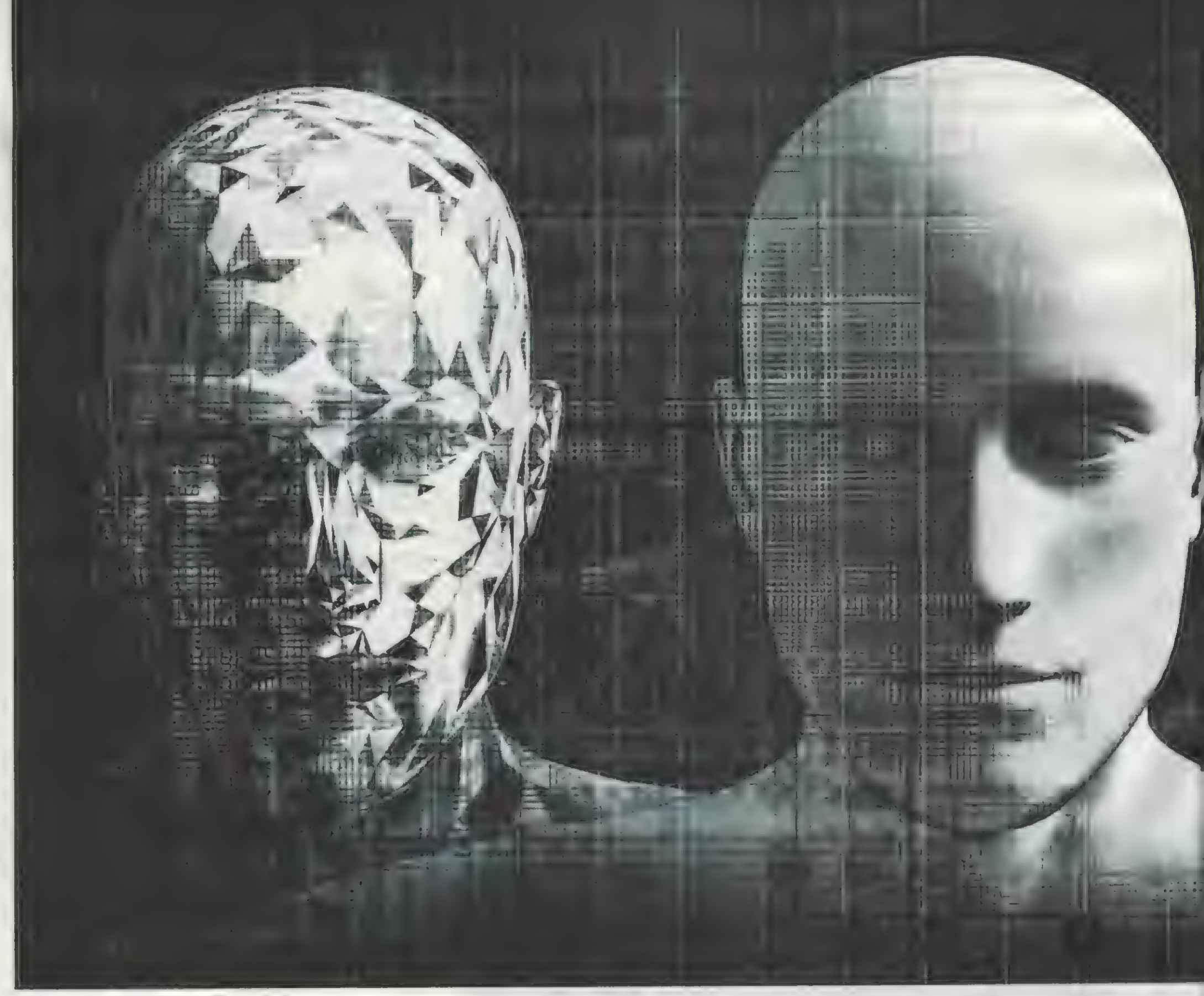

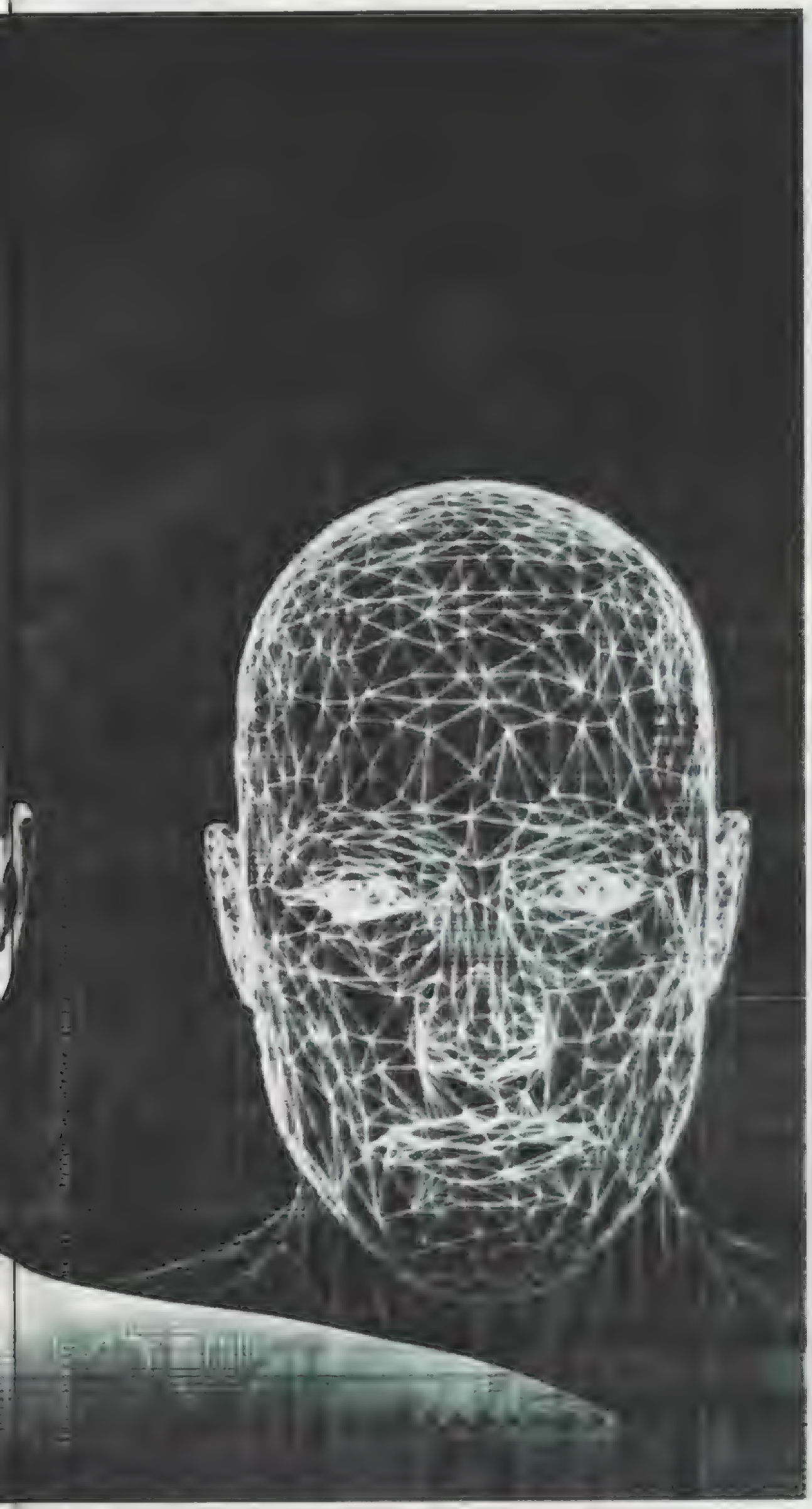

MULȚI OAMENI SUNT DE PĂRERE CĂ EVOLUȚIA la om s-a oprit. Dar, în timp ce medicina și tehnologiile moderne au schimbat mediul în care operează evoluția, mulți oameni de știință sunt de acord că fenomenul încă are loc.

Această evoluție poate fi mai puțin legată de supraviețuire și mai mult de succesul reproductiv în mediul nostru actual. Schimbările în frecvența genelor datorate unor factori precum preferințele culturale, migrația geografică și chiar evenimentele aleatorii continuă să modeleze genomul uman.

Dar cum ar putea arăta oamenii peste 50.000 de ani? O astfel de întrebare este în mod clar de natură speculativă. Cu toate acestea, experții au oferit *Newsweek* previziunile lor cu privire la modul în care evoluția ar putea afecta aspectul speciei noastre în viitor.

„Evoluția este parțial deterministă - există reguli pentru modul în care evoluează sistemele - și parțial aleatorie - mutațiile și schimbările de mediu sunt în primul rând imprevizibile", a declarat pentru *Newsweek* Thomas Mailund, profesor asociat de bioinformatică la Universitatea Aarhus din Danemarca.

„În unele cazuri rare, putem observa evoluția în acțiune, dar pe o perioadă de timp de zeci sau sute de ani. Este vorba în principal de presupuneri. Putem face presupuneri oarecum calificate, dar puterea de predicție este scăzută. Așa că gândiți-vă la acestea ca la niște experimente de gândire mai mult decât orice altceva".

de **ARISTOS GEORGIOU**

Ceea ce putem spune cu certitudine este că 50.000 de ani este un timp mai mult decât suficient pentru ca mai multe schimbări evolutive să aibă loc, deși la o scară relativ minoră, potrivit lui Mailund.

„Schimbările cu adevărat dramatice necesită un timp mai lung, desigur. Nu ne vor crește aripi sau branhii în mai puțin de milioane de ani, iar acum 50.000 de ani eram oameni moderni din punct de vedere anatomic".

Jason Hodgson, antropolog și genetician evoluționist la Universitatea Anglia Ruskin din Regatul Unit, a declarat pentru *Newsweek* că 50.000 de ani este un „timp extrem de lung" în cursul evoluției umane, reprezentând mai mult de 1.667 de generații umane, având în vedere un timp de generație de 30 de ani.

„În ultimii 50.000 de ani, cea mai mare parte a variației care se observă la populațiile umane a evoluat", a spus Hodgson. „Aceasta include toate variațiile de

culoare a pielii observate pe glob, toate variațiile de statură, toate variațiile de culoare și textură a părului etc. De fapt, majoritatea variațiilor cu care suntem atât de familiarizați au evoluat în ultimii 10.000 de ani".

Influența împerecherii

În viitorul mai apropiat, Hodgson a prezis că populațiile globale vor deveni mai omogene și mai puțin structurate în ceea ce privește genetica și fenotipul - trăsăturile observabile ale unui individ.

„În prezent, fenotipurile pe care le asociem cu regiunile geografice - de exemplu, pielea închisă la culoare la africani, pielea deschisă la culoare la scandinavi, statura mică la vânătorii-culegători pigmei africani, statura înaltă la olandezi etc. - sunt menținute prin împerecherea asortativă. Oamenii sunt mult mai predispuși să aleagă parteneri care sunt asemănători cu ei înșiși", a spus el.

„O parte din acest lucru se datorează istoriei umane a migrației și culturii, ceea ce înseamnă că oamenii tind să trăiască și să relaționeze cu oameni care sunt mai asemănători cu ei în ceea ce privește variația globală. Iar o parte se datorează preferinței pentru similaritate în cadrul populațiilor locale din motive pe care încă nu le înțelegem cu adevărat".

„Cu toate acestea, amestecul - împerecherea între grupuri înrudite la distanță - este în creștere și acest lucru va duce la o structură mai redusă și la o populație globală mai omogenă. Ca o analogie, dacă ai pune pe o insulă o grămadă de pudeli, rottweileri, chihuahua și Saint Bernard și i-ai lăsa să se împerecheze la întâmplare, în câteva generații totul ar fi un câine maro de talie medie".

ALEGERI Instrumentele de editare genetică precum CRISPR ar putea fi utilizate pentru a dirija evoluția umană, însă această utilizare a tehnologiei ridică o dilemă etică.

Atunci când populații distincte se amestecă, la fel se întâmplă și cu trăsăturile lor. Unele trăsături sunt determinate de câteva variante genetice, dar multe sunt rezultatul unei combinații de gene diferite, iar acolo ne vom amesteca într-o anumită măsură, potrivit lui Mailund.

„Deci vor exista unele schimbări, nu cauzate de selecție, ci pentru că grupurile izolate anterior se amestecă acum", a spus el.

Este totuși posibil ca, în ciuda omogenității în creștere, nu toată lumea să evolueze în aceeași direcție, potrivit lui Nick Longrich, paleontolog și biolog evoluționist la Universitatea Bath din Regatul Unit.

„Vă puteți imagina că subpopulații distincte de oameni ar putea evolua în moduri diferite", a declarat el pentru *Newsweek*.

În cazul în care există presiuni puternice și consecvente în favoarea anumitor caracteristici, specia noastră ar putea experimenta o „evoluție foarte rapidă" într-o chestiune de mii - sau poate chiar sute - de ani, a spus Longrich.

Deși nu știm cum vor fi presiunile selective în viitor, Longrich a spus că se așteaptă la o serie de evoluții, extrapolând din tendințele din trecut și din condițiile actuale.

De exemplu, am putea deveni mai înalți din cauza selecției sexuale. De asemenea, am putea deveni mai atractivi în medie, deoarece selecția sexuală joacă un rol mai important în societatea modernă decât cea naturală.

„Atractivitatea este relativă, așa că poate vom arăta ca starurile de cinema, dar dacă toată lumea ar arăta așa, nu ar fi excepțional", a spus Longrich.

Dimensiunea populației noastre ar putea, în teorie, să ne ajute să evoluăm, a adăugat Mailund.

„Teoretic, am putea chiar să evoluăm

mai bine ca specie acum decât în urmă cu 50.000 de ani", a spus el.

„Cu o populație mult mai mare, putem explora toate mutațiile care ne-ar putea avantaja într-o singură generație, mai degrabă decât să așteptăm ca o mutație norocoasă să atingă un genom".

„Cu o populație mai mare, evoluția reușește mai bine să scape de mutațiile dăunătoare (sau cel puțin să le reducă frecvența mai eficient decât într-o populație mică), astfel încât este cel puțin teoretic posibil să ne putem îmbunătăți în nenumărate moduri pe care nu le-am putut face atunci când erau mai puțini oameni în jur: să ne creștem rezistența la cancer, să ne întărim sistemul imunitar, să evităm consecințele multor riscuri legate de stilul de viață".

Chiar dacă nu este adevărat că ar trebui să evoluăm mai bine cu o populație numeroasă - „depinde de ipoteze care s-ar putea să nu fie adevărate în următoarele mii de ani - tot ceea ce este necesar pentru a ne schimba ca specie este o presiune selectivă care să fie suficient de puternică. (Ei bine, ne vom schimba doar prin mutații aleatorii, indiferent dacă există selecție sau nu, dar scara de timp este mult mai lungă pentru acest caz, așa că nu este relevant pentru următorii 50.000 de ani)", a spus Mailund.

„Dacă am fi perfect adaptați la lumea în care trăim, atunci evoluția nu ar avea prea multe cu care să lucreze, dar suntem departe de acest lucru".

Pe măsură ce timpul trece și tehnologia evoluează, este, de asemenea, posibil ca oamenii să înceapă să își dirijeze propria evoluție într-un mod direcționat prin instrumente de editare a genelor, cum ar fi CRISPR - potențial ajutat de inteligența artificială.

„Fragil din punct de vedere etic"

„Aplicarea la oameni a tehnicilor genetice care modifică fenotipurile este extrem de controversată și plină de probleme etice.

„Poate că vom arăta ca vedetele de cinema, dar dacă toată lumea ar arăta așa, nu ar fi excepțional".

Într-adevăr, eugeniștii din secolul al XX-lea au crezut că pot îmbunătăți specia umană permițând doar persoanelor «potrivite» să se reproducă", a declarat Hodgson.

„Cu toate acestea, după 50.000 de ani, este aproape de neînțeles pentru mine că oamenii nu vor aplica în cele din urmă această tehnologie speciei noastre. Nu putem decât să sperăm că tehnologia și etica vor fi mult mai bine înțelese până atunci.

Bănuiesc că lucruri precum aspectul vor depinde în mare măsură de propria noastră alegere până atunci. Tehnologii precum CRISPR, sau tehnologii care nu au fost încă inventate, ne vor permite să alegem multe lucruri legate de aspectul nostru. Îmi pot imagina chiar că înfățișarea noastră s-ar putea schimba de-a lungul generațiilor în modul în care se schimbă moda acum".

Astăzi ne aflăm la începuturile editării genetice, dar progresele în domeniu sunt rapide și în continuă evoluție.

„Pe parcursul următorului secol, mă aștept să perfecționăm tehnologia", a declarat Mailund. „Avem deja instrumente de editare genetică, iar principalul obstacol este lipsa de înțelegere a consecințelor editării genetice".

„Pe măsură ce vom învăța mai multe, vom fi mai încrezători în ceea ce putem face și, deși mă aștept ca aspectele etice să ne rețină pentru o vreme, nu va fi pentru totdeauna".

ROLUL VIITORULUI **Lipsa de înțelegere a consecințelor editării genetice este principalul obstacol în calea utilizării acesteia, a declarat Mailund, dar acest lucru nu va fi valabil pentru totdeauna.**

Aristos Georgiou *este reporter pentru știință și sănătate la* Newsweek. *Trimiteți-i un e-mail la a.georgiou@newsweek.com*

FOTO: BILL OXFORD; GORODENKOFF

TEHNOLOGIA ÎMBĂTRÂNIRII

Cercetătorii din Israel au realizat un studiu ironic al capacității AI de a ghida luarea deciziilor clinice și au trasat o asemănare între riscul de demență și neputința inteligenței artificiale de a ține pasul cu timpul

ASISTENȚĂ MEDICALĂ

Inteligența artificială va avea grijă de tine de acum înainte

Un studiu amuzant privind capacitatea inteligenței artificiale de a îndeplini sarcini cognitive a ridicat semne de întrebare cu privire la rolul AI și al medicilor în asistența medicală.

NEUROLOGII ISRAELIENI AU APLICAT UNOR *chatbots* AI de top examenul cognitiv utilizat pentru a evalua capacitatea mentală a președinților SUA, într-un studiu care a fost conceput ca o glumă, dar care a descoperit „defecte reale" în tehnologia utilizată din ce în ce mai mult pentru a ghida luarea deciziilor clinice, a declarat pentru *Newsweek* co-autorul studiului, dr. Roy Dayan.

Dayan, neurolog principal la Centrul Medical Hadassah din Ierusalim, a declarat că el și colegii săi au fost inspirați de nenumărate studii despre performanțele superioare ale inteligenței artificiale în fața medicilor. În ultimii doi ani, cercetările au arătat că ChatGPT poate trece cu brio MCAT și examenul de licențiere medicală din Statele Unite. Modelele mari de limbaj, sau LLM, pot produce diagnostice mai precise decât medicii în anumite specialități și chiar pot obține scoruri mai mari de satisfacție a pacienților atunci când răspund digital la întrebări.

Revistele medicale internaționale și principalele organizații media au analizat dacă inteligența artificială va înlocui în cele din urmă medicii. Nu este o întrebare nerezonabilă: Conform unui sondaj realizat în iunie 2024 de firma de consultanță și servicii IT CustomerTimes, 10% dintre consumatori cred că inteligența artificială ar trebui să înlocuiască medicii în viitorul apropiat. Dacă AI va prelua conducerea, ar trebui să fie pusă la încercare, a argumentat Dayan: „Ne-am gândit că ar fi interesant să examinăm ChatGPT cu instrumentele noastre, la fel cum verificăm pacienții dacă suspectăm o degenerare cognitivă".

de **ALEXIS KAYSER**

Are AI demență?

Dayan și colegii săi - dr. Benjamin Uliel, neurolog principal și specialist cognitiv la Hadassah Medical Center, și Gal Koplewitz, cercetător principal de date la Universitatea din Tel Aviv și QuantumBlack Analytics, cu sediul la Londra - au administrat Montreal Cognitive Assessment, sau MoCA, la cinci LLM-uri principale (ChatGPT-4, GPT-4o, Claude, Gemini 1 și Gemini 1.5). Aceasta evaluează afectarea cognitivă prin oferirea unei varietăți de sarcini simple pacienților. De exemplu, copiați acest desen al unui cub. Oferiți-ne cât mai multe cuvinte care încep cu litera „F". Scădeți șapte din 100 până ajungeți la zero.

Spre surprinderea lui Dayan, niciunul dintre modele nu a obținut punctajul maxim de 30 de puncte. Cele mai multe au obținut între 18 și 25 de puncte, indicând afectarea cognitivă ușoară asociată cu demența timpurie. Fiecare model a depășit performanțele unei persoane obișnuite în ceea ce privește atenția și sarcinile legate de memorie, dar a ezitat la sarcinile vizualo-spațiale, cum ar fi cele care le cereau să deseneze sau să se orienteze în univers.

De asemenea, cercetătorii au arătat *chatbots*-ilor imaginea „furtului de prăjituri" din cadrul Boston Diagnostic Aphasia Examination, în care un băiat stă pe un scăunel pentru a fura prăjituri în timp ce mama sa spală vasele. Pacienții o descriu în timp ce analiștii le evaluează funcția de vorbire și limbaj. Studiul a constatat că toate modelele au interpretat corect părți ale imaginii, dar niciunul nu și-a exprimat îngrijorarea că băiatul era pe cale să cadă. Această lipsă de empatie este

frecvent asociată cu demența frontotemporală, au declarat autorii studiului. În special modelele mai vechi au avut rezultate mai slabe la MoCA decât versiunile mai noi. Autorii au trasat o asemănare între riscul de „demență" în îmbătrânirea AI și în creierele umane.

Studiul din decembrie 2024 a fost realizat pentru ediția de Crăciun a *The BMJ* - una dintre cele mai riguroase reviste medicale din lume, care supune toate articolele unui proces minuțios de evaluare inter pares. Publicația păstrează aceleași standarde pentru ediția sa festivă, dar include și „articole ușoare", cu mai multă creativitate.

Dayan a spus că studiul a fost scris mai mult „ironic". Din punct de vedere metodologic, LLM-urile nu ar trebui să fie examinate prin metode destinate oamenilor. Cu toate acestea, Dayan speră ca rezultatele să stârnească discuții despre diferențele dintre inteligența artificială și medicii umani - și despre rolurile importante pe care ambele le pot juca.

„Conștientizarea vizualo-spațială este importantă atunci când se pune un diagnostic, în special în specialități precum neurologia, când răspunsurile pot fi ascunse sub suprafață", a spus Dayan. El folosește limbajul corpului și intonația pacienților pentru a-și fundamenta diagnosticele. Inteligența artificială poate răspunde la ceea ce spune un pacient, dar modul în care acesta o spune este la fel de important.

Empatia este, de asemenea, esențială. Cercetările au arătat efectele sale pozitive asupra sănătății și recuperării. Un studiu din 2024 a arătat că, în cazul pacienților cu dureri cronice, empatia medicului a fost asociată mai puternic cu rezultate favorabile decât terapia cu opioide, chirurgia coloanei lombare și tratamentele nefarmacologice. Pe fondul articolelor care arată cum ChatGPT poate depăși performanțele medicilor la examene, „oamenii au spus imediat: «Bine, deci medicii sunt învechiți»", a spus Dayan. „Am încercat să arătăm că, în continuare, uneori ai nevoie de o interacțiune de la persoană la persoană."

Păreri despre inteligența artificială și empatie

Studiul a stârnit o serie de reacții din partea medicilor și a cadrelor medicale. Dr. Robert Pearl - fostul CEO al The Permanente Medical Group și în prezent profesor clinic de chirurgie plastică la Stanford University School of Medicine și membru al facultății Stanford Graduate School of Business - a ajuns la o concluzie diferită de cea a studiului. Deficiențele LLM-urilor i-au amintit de dezvoltarea cognitivă a copiilor, nu de declinul cognitiv al vârstnicilor.

AI a avut îmbunătățiri semnificative într-o perioadă scurtă de timp, a declarat Pearl pentru *Newsweek*. ChatGPT a fost lansat în urmă cu puțin peste doi ani și, dacă este atât de inteligent la vârsta de doi ani, este probabil să fie un copil prodigios de cinci ani. Pearl tratează inteligența artificială ca pe un student la medicină care încă învață. Deși nu ar avea niciodată încredere într-un student pentru a pune un diagnostic definitiv și a prescrie un tratament, are încredere în el ca ajutor în cercetare, dar se asigură întotdeauna că îi verifică de două ori activitatea. De fapt, Pearl și-a scris cartea, *ChatGPT, MD: Cum pacienții și medicii cu AI pot prelua controlul asupra medicinei americane (ChatGPT, MD: How AI-Empowered Patients & Doctors Can Take Back Control of American Medicine)*, publicată în aprilie 2024, colaborând cu ChatGPT așa cum ar face-o cu un student la medicină. Nouăzeci și opt la sută din informațiile furnizate de ChatGPT au fost „superbe", dar celelalte două procente au fost halucinante, a declarat Pearl.

Cu toate acestea, el crede că această tehnologie este din ce în ce mai puternică și va salva în cele din urmă multe vieți în fiecare an. „Una dintre marile mele îngrijorări este că ignorăm, ca societate, atât de multe eșecuri ale medicinei de astăzi", a spus Pearl. „Patru sute de mii de oameni mor în fiecare an din cauza unor diagnostice greșite. Vreau să ne punem o întrebare: Cum poate această tehnologie să reducă acest număr?".

Inteligența artificială ar putea, de asemenea, să reducă epuizarea medicilor, schimbându-le sarcinile zilnice

ATINGERE UMANĂ

LLM-urile pot produce diagnostice mai precise în anumite specialități, dar dr. Pinto-Powell a observat că inteligența artificială nu poate înțelege empatia clinică sau afectivă

FOTO: PATRICK PLEUL/PICTURE-ALLIANCE/DPA/AP; SUBBOTSKY/GETTY

EXAMINAREA CHATBOTULUI Dr. Dayan de la Centrul Medical Hadassah din Ierusalim (foto) și colegii săi au fost inspirați de studiile privind performanțele inferioare ale inteligenței artificiale în comparație cu medicii

și permițându-le să se aplece asupra laturii umane a practicii lor.

„Pacienții apreciază foarte mult expertiza dumneavoastră", a spus Pearl, „dar, în cea mai mare parte, ei doresc, de asemenea, să aibă empatia medicului, relația față în față, ținerea metaforică de mână".

Dr. Thomas Thesen, profesor asociat de neuroștiințe la Dartmouth's Geisel School of Medicine și în cadrul Departamentului de Informatică al colegiului, a tras concluzii similare în urma studiului.

„A cere acestor modele să facă aceste teste multimodale ale modului în care testăm de fapt oamenii este un pic ca și cum ai cere calculatorului tău să facă flotări", a declarat Thesen pentru *Newsweek*. „Nu le poate face, dar poate face alte lucruri bine - ceea ce a fost antrenat să facă sau construit să facă".

„Cu toate acestea, studiul ridică întrebări importante pe care facultatea de medicină de la Dartmouth le-a analizat", a spus Thesen. Programul său de studii îi învață pe studenții la medicină cum să se ocupe în mod responsabil de sănătatea digitală și de instrumentele AI. În unele cazuri, inteligența artificială a fost de ajutor în construirea empatiei, a spus Thesen. El folosește un model de AI pentru a instrui studenții prin simularea interacțiunilor cu pacienții. Inteligența artificială oferă feedback cu privire la comportamentul studentului, îndemnându-l să recunoască durerea pacientului sau să pună întrebări mai deschise. Dar există un nivel de empatie pe care roboții nu îl vor putea emula niciodată, potrivit lui Thesen.

„Ideea că «există cineva căruia îi pasă de mine» are o mare influență asupra comportamentelor oamenilor, asupra înțelegerii pacienților și a viziunii lor generale asupra relației terapeutice", a spus el. „Sentimentul meu este că vom pierde acest efect dacă îl externalizăm doar către AI".

Dr. Roshini Pinto-Powell, decan asociat la Facultatea de Medicină Geisel din Dartmouth, a dezvoltat preocupările lui Thesen. Studiile au arătat că pacienții raportează adesea că inteligența artificială răspunde la întrebările lor cu mai multă empatie decât medicii. Dar există o diferență esențială între expresiile umane și tehnologice ale empatiei, potrivit lui Pinto-Powell.

„Pacienții... în cea mai mare parte, doresc, de asemenea, să aibă empatia medicului, relația față în față, ținerea metaforică de mână".

Factorul „critic

Empatia cognitivă este o înțelegere a suferinței unei persoane, în timp ce empatia afectivă vă permite să simțiți suferința ei, a spus ea. Empatia clinică duce empatia afectivă un pas mai departe, motivând un medic să facă ceva în legătură cu suferința unei persoane.

Inteligența artificială nu va fi niciodată capabilă să înțeleagă empatia afectivă sau clinică, a spus Pinto-Powell, „și cred că empatia clinică este esențială". Prin urmare, ea este de acord cu concluziile studiului BMJ, conform cărora inteligența artificială nu-i va lua locul de muncă prea curând.

Când medicii văd că ChatGPT îi depășește, tind să se îngrijoreze. Dar când Pinto-Powell analizează cererile de înscriere la școala de medicină, ea nu caută scoruri MCAT mari; ea caută efort, serviciu, muncă clinică, capacitate de îndrumare - și AI nu are nicio șansă împotriva solicitanților cărora le pasă profund de oameni. „Luați un student strălucit care crede că le știe pe toate... Nu-l vreau", a spus ea. „Acesta este cel mai mortal tip de student pe care trebuie să îl ai".

➤ **Alexis Kayser** *este redactor pentru sănătate la* Newsweek. *Contactați-o la a.kayser@newsweek.com*

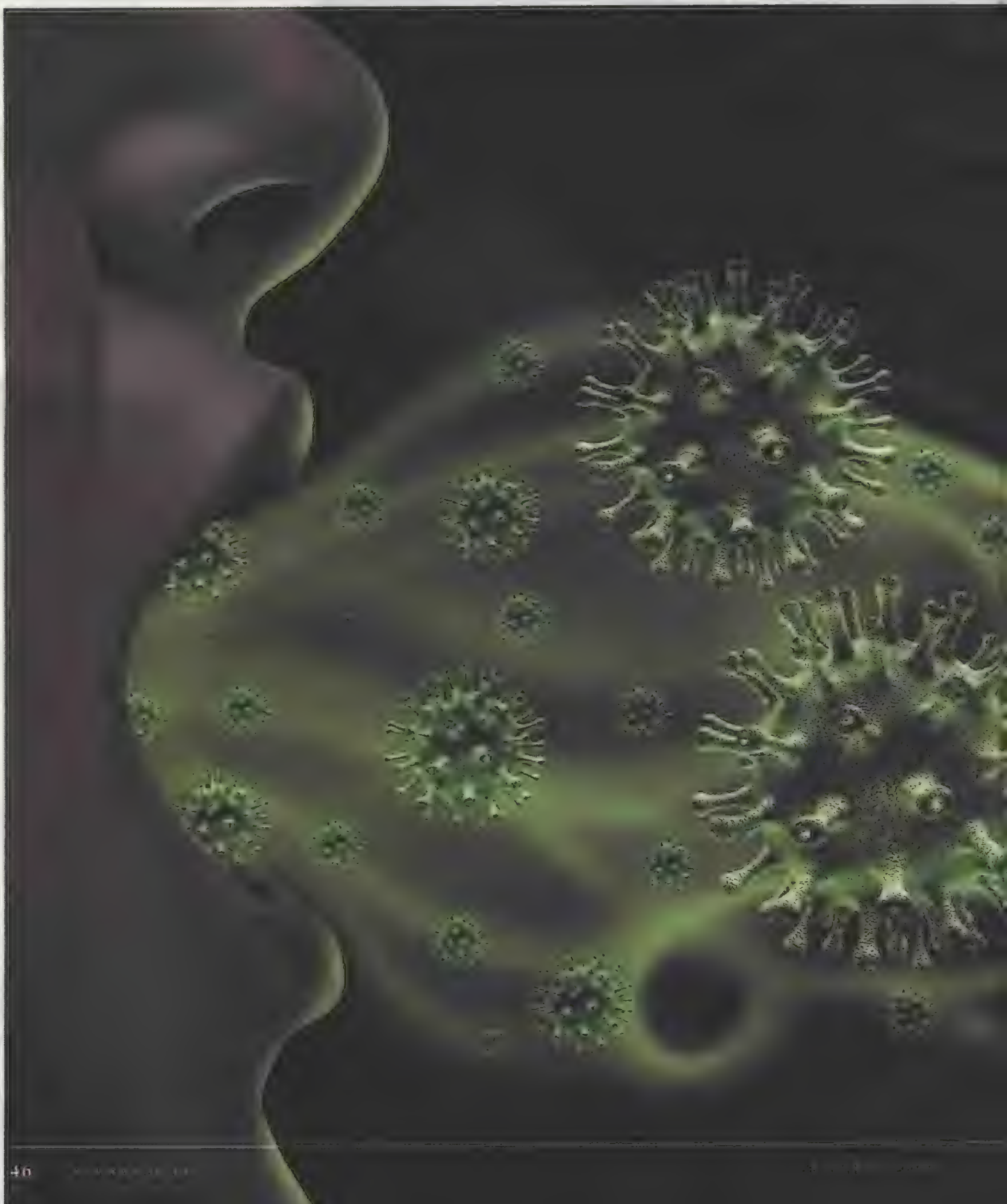

SĂNĂTATE PUBLICĂ

Nu vezi... dar crezi

Cum a schimbat COVID-19 modul în care înțelegem particulele invizibile din aer și răspândirea bolilor.

Virusuri, incendii de vegetație, emisii din industria prelucrătoare... lista contaminanților naturali și artificiali din aer este lungă. Calitatea aerului nostru este afectată de factorii de mediu din apropiere, precum și de efectele de propagare de la mii de kilometri distanță. Înțelegerea modului în care acești factori ne afectează sănătatea și planeta este esențială. În viitoarea sa carte, „În aer: istoria ascunsă a vieții pe care o respirăm" *(Air-borne: the hidden history of the life we breathe)* (Dutton), jurnalistul științific Carl Zimmer prezintă începuturile domeniului aerobiologiei, explorând modul în care microorganismele, particulele și poluanții populează aerul pe care îl respirăm. În acest fragment exclusiv, Zimmer împărtășește povestea modului în care COVID-19 a afectat un mic grup coral și, mai general, modul în care se transmit virusurile aeropurtate și implicațiile acestora pentru sănătatea publică.

MUZICIENII AU PĂȘIT PRIMII PE SCENĂ: trei aveau viori, unul, un violoncel. Al cincilea s-a așezat la un pian cu coadă. Ei au fost întâmpinați cu valuri de sunet, în timp ce publicul aplauda. Aplauzele au devenit mai puternice când zeci de cântăreți au ieșit din ambele aripi, bărbații în smoching, femeile purtând eșarfe strălucitoare drapate, peste rochii negre. Cântăreții mai în vârstă s-au așezat în cele două rânduri de scaune din spatele muzicienilor. Cei mai tineri au păşit pe tribunele joase din spatele scaunelor.

Acum, toți la locul lor, au privit spre public. Din cele 90 de persoane adunate pe scenă, patru purtau măști.

În seara de 6 mai 2023, în public se aflau aproximativ 170 de persoane: o adunare de prieteni, familii și iubitori de muzică, fără legătură între ei, din colțul de nord-vest al statului Washington. Au călătorit la McIntyre Hall din Mount Vernon pentru spectacolul de primăvară al coralei Skagit Valley. O membră a corului preda în clasa a cincea, iar armata ei de fani adolescenți, îmbrăcați în pietre prețioase și tafta, bâzâia deasupra balconului. Unele persoane din public purtau măști chirurgicale de culoare albastru pal care se așezau liber pe gură. Alții purtau măști N95 care se închideau foarte bine. Ceea ce ar fi părut ciudat în 2019 părea destul de normal patru ani mai târziu.

Pe măsură ce aplauzele se stingeau, o femeie scundă, cu păr gri, a păşit în fața scenei. S-a prezentat drept Ruth Backlund, președinta consiliului de administrație al coralei, și a urat bun venit publicului.

„Sunt recunoscătoare pentru două lucruri", a spus ea. „Sunt foarte recunoscătoare pentru Skagit County. Dacă vă uitați în pădure, totul

de **CARL ZIMMER**

înflorește. Și sunt recunoscătoare pentru toți oamenii de știință care au făcut vaccinurile care ne permit să fim aici".

Corul a început cu un imn. La indicația lui Yvette Burdick, dirijoarea corului, cântăreții și-au lăsat diafragmele jos. Au inhalat aerul din sala de concerte adânc în plămâni, în alveolele fine de la cele mai adânci vârfuri ale căilor respiratorii. Oxigenul din aer s-a infiltrat în sângele lor, în timp ce dioxidul de carbon a fost eliminat. Apoi, cântăreții și-au lăsat plămânii să se dezumfle, iar aerul modificat s-a întors în sus prin bronhii, în trahee și prin laringe. Benzile de mușchi zumzăiau în adierea brizei și produceau un spectru de sunete. Cântăreții își aranjau gurile în diferite forme, pentru a sculpta undele acustice pe măsură ce scăpau.

Sunetul a traversat sala, undele zdruncinând moleculele de aer și ricoșând în pereți. Undele au ajuns în canalele noastre auditive, făcându-ne timpanele să vibreze și generând semnale electrice care au intrat în creierul nostru, unde au produs percepția sunetului. Fizica aerului ni s-a alăturat într-o comuniune în timp ce corul ne-a bucurat cu cântece despre recunoștință: pentru Pământ, despre eliberarea din sclavie, despre iubire. „Pune-mă ca un sigiliu pe inima ta, ca un sigiliu pe brațul tău", ne-au spus vibrațiile.

Pe 5 mai 2023, cu o zi înainte de concertul de primăvară, Organizația Mondială a Sănătății a făcut un anunț important. În cadrul unei conferințe de presă susținute în Elveția, directorul OMS, Tedros Adhanom Ghebreyesus, a declarat că virusul COVID-19 nu mai reprezintă o urgență de sănătate publică de interes internațional. Au trecut trei ani și cinci luni de la apariția coronavirusului SARS-CoV-2 în Wuhan, China. COVID-19, o boală nemaivăzută până atunci, a devenit cel mai grav dezastru de sănătate publică al timpurilor moderne, infectând majoritatea oamenilor de pe Pământ. Până

Î & R

Carl Zimmer

DE MEREDITH WOLF SCHIZER

Î_ Ce v-a surprins cel mai mult în timpul cercetării pentru realizarea acestei cărți?

R_ În timpul pandemiei, oamenii de știință s-au contrazis cu privire la modul de răspândire a COVID-19. Unii cercetători au afirmat că se transmite prin aer, însă autoritățile de sănătate publică, precum Organizația Mondială a Sănătății, au afirmat categoric că nu este așa. A fost nevoie de doi ani pentru ca OMS să se răzgândească public. În calitate de jurnalist, acest lucru mi s-a părut foarte ciudat la acea vreme. Am fost foarte surprins să descopăr cât de mult din înțelegerea noastră de bază a transmiterii prin aer fusese elaborată în urmă cu aproape un secol. Din păcate, aceste lecții au fost uitate, împreună cu pionierii care le-au învățat.

Ar trebui să fim îngrijorați de vreun virus specific transmis prin aer în prezent?

Unele boli cunoscute sunt transmise în principal sau exclusiv pe calea aerului. Tuberculoza este una dintre acestea. Rujeola este, de asemenea, foarte transmisibilă pe calea aerului. În ceea ce privește alte boli comune, situația nu este încă clară - în principal pentru că nu s-a pus suficient accent pe cercetarea care să poată stabili în mod clar cum se transmit agenții patogeni de la o persoană la alta. Gripa se poate răspândi prin contactul cu suprafețe contaminate, prin tuse pe distanțe scurte care aruncă picături pe fețele oamenilor și, de asemenea, prin transmitere pe termen lung prin aer. Dar oamenii de știință încă mai fac experimente pentru a-și da seama cât de important este fiecare dintre aceste canale. Este un aspect pe care trebuie să îl înțelegem mai bine, mai ales că H5N1 amenință să treacă de la animale la oameni în aceste zile. Unele boli pot călători prin aer pe distanțe uluitoare. Febra Văii, de exemplu, este cauzată de o ciupercă care se ridică din sol prin eroziune și vânt și poate fi purtată de vânt pe sute de kilometri. Se preconizează că, în anii următori, schimbările climatice vor arunca în aer mai multe astfel de ciuperci și vor cauza mai multe cazuri de febră a văii în Statele Unite. Toate acestea sunt preocupări majore. Dar poate cea mai mare dintre toate este ceea ce oamenii de știință numesc Boala X: un agent patogen pandemic care circulă acum printre animale, dar care va sări peste ele cândva, în viitor. Dacă va deveni transmisibilă prin aer, va fi cu atât mai dificil de combătut.

Știm deja acest lucru, datorită surprizelor oferite de COVID-19 în anul 2020.

Cât de mult ar trebui să ne îngrijoreze poluarea atmosferică de zi cu zi?
Poluarea aerului din surse precum automobilele și centralele electrice pe bază de cărbune are un impact uluitor asupra sănătății în întreaga lume. Într-un studiu recent, oamenii de știință au estimat că aceasta ucide 8 milioane de oameni anual. Numărul deceselor cauzate de poluarea atmosferică în Statele Unite a scăzut considerabil pe măsură ce țara și-a curățat aerul. Dar poluarea atmosferică este încă responsabilă de 48.000 de decese premature.

Ce efect au incendiile de vegetație precum cele recente din Los Angeles?
Incendiile de vegetație pompează un număr mare de microbi în atmosferă. Acest lucru poate fi greu de crezut - nu ar trebui ca incendiile să ucidă totul în calea lor? Se pare că viața poate continua în curentul ascendent intens creat de incendii. Acestea pot extrage bacterii și ciuperci de pe frunze, din scoarță și chiar din sol. Acestea devin aeropurtate și se pot înălța kilometri întregi pe cer. Apoi, vânturile le pot purta pe distanțe mari înainte de a se depune înapoi pe Pământ - sau de a fi inhalate de noi.

Care sunt implicațiile pe termen lung ale fumului și incendiilor asupra sănătății?
Fumul incendiilor poate produce o doză uriașă de poluare a aerului în foarte puțin timp. Acesta a fost asociat cu o serie de afecțiuni, de la astm, la boli de inimă. Iar atunci când incendiile de vegetație lovesc orașe precum Los Angeles, acestea nu ard doar plante. Ele ard plastic, vopsea și tot felul de alte materiale artificiale, care creează propriul lor set de efecte nocive atunci când oamenii le inspiră.

Ar trebui să ne preocupe armele biologice transportate pe calea aerului? Cum ne putem proteja de actorii răi?
În Al Doilea Război Mondial, armata Statelor Unite a împrumutat cercetări de pionierat în domeniul aerobiologiei pentru a concepe noi tipuri de arme. Au studiat bombe cu antrax care puteau fi lansate din avioane și furtunuri uriașe pe care navele militare le puteau folosi pentru a pulveriza germeni asupra orașelor de coastă. Ei au continuat să construiască arme biologice zeci de ani după război. Dar americanii nu au fost singurii. Uniunea Sovietică a lucrat și mai mult timp la arme biologice, experimentând cu variolă și alți agenți patogeni extrem de letali.
Aceste programe de război bacteriologic au generat temeri că o țară rebelă sau o celulă teroristă ar putea declanșa o epidemie care ar ucide milioane de oameni. Dar acest lucru nu s-a întâmplat. Istoricii au ajuns la concluzia că cel mai mare număr de victime ale armelor biologice din ultimul secol a avut loc în China, unde armata japoneză a dezlănțuit germeni asupra soldaților și civililor.
Dar atacurile lor au ucis probabil doar zeci de mii de oameni.
Teama de armele biologice - alimentată de cărți și filme - ar fi putut provoca mai mult rău. Administrația Bush a justificat declanșarea războiului din Irak în parte prin afirmațiile că Saddam Hussein deținea un stoc masiv de arme biologice.
Dar nu era așa. Dar Bush a invadat Irakul oricum, iar războiul a dus oricum la sute de mii de morți.

Spuneți-ne ceva care vă fascinează în legătură cu aerul.
Este o nebunie cât de multe lucruri nu înțelegem încă despre viața din aer. Oamenii de știință bănuiesc de mult timp că insectele migrează în număr mare pe cer, de exemplu. Dar, până de curând, nu au putut observa insectele în zbor. Anul trecut, o echipă de oameni de știință a folosit un radar pentru a căuta insecte deasupra a câteva sute de kilometri pătrați din China. Au găsit peste 9 trilioane de insecte care zburau pe cer în fiecare an. Asta înseamnă 15.000 de tone de biomasă de insecte - doar într-un colț al Chinei!

POLUAREA *aerului de la centralele electrice pe cărbune provoacă un „impact uluitor" asupra sănătății, potrivit lui Zimmer (jos, stânga).*

FOTO: MISTINA HANSCOM; SPENCER PLATT/GETTY; COURTESY OF DUTTON

în momentul în care Tedros şi-a făcut anunţul, boala a ucis aproximativ 25 de milioane dintre aceştia.

Unii dintre primii oameni din lume care s-au contaminat cu COVID-19 au stat în faţa noastră pe scena de la McIntyre Hall. La 10 martie 2020, 58 de membri ai Skagit Valley Chorale au fost infectaţi la o repetiţie. Înainte de sfârşitul lunii, trei dintre ei erau în spital. Doi dintre ei au murit.

Epidemia a adus groază în rândul membrilor corului, dar şi şoc. Ei ştiau că unele boli se pot răspândi prin picături împrăştiate pe clanţe sau aruncate la mică distanţă prin tuse şi strănut. Dar cercetările ulterioare au dezvăluit că epidemia de la Skagit Valley Chorale a fost probabil răspândită de un cântec. O cântăreaţă infectată a eliberat un nor invizibil de picături atât de mici încât rezistau gravitaţiei şi pluteau ca fumul. Ea nu a tuşit sau strănutat pentru a elibera virusurile. Acestea au fost eliberate cu fiecare respiraţie. Cu alte cuvinte, COVID-19 era transmisibil prin aer.

Aer rău

Sunt jurnalist, iar bolile sunt una dintre temele mele. Am luat cunoştinţă de noul virus la începutul lunii ianuarie 2020, în timp ce acesta se afla încă în China. Până la sfârşitul lunii ianuarie, câţiva oameni de ştiinţă preziceau o pandemie. Am început să-mi avertizez prietenii să se pregătească pentru un posibil dezastru. Ca un individ paranoic, i-am sfătuit să depoziteze hârtie igienică suplimentară şi alimente conservate. Când cineva m-a sunat pentru a planifica o întâlnire în iunie, i-am spus că s-ar putea să nu mai existe întâlniri în iunie.

Am avut dreptate în unele privinţe şi am greşit foarte mult în altele. La fel ca Skagit Valley Chorale, nu m-am preocupat de aer. Dacă stăteam la câţiva metri distanţă de străini, aş fi fost în siguranţă de orice virus pe care îl tuşeau sau strănutau. Picăturile pe care le eliberau ar fi căzut pe podea ca nişte rulmenţi cu bile. Riscul cel mai îngrijorător părea să se ascundă pe suprafeţe: pielea mâinilor mele, pe care le spălam de multe ori pe zi; pungile de cumpărături pe care le dezinfectam cu şerveţele Clorox.

În lunile care au urmat, am asimilat consensul din ce în ce mai larg conform căruia COVID-19 era, de fapt, transmis prin aer. Pe măsură ce recunoşteam că picăturile plutitoare pot transmite virusul de la o persoană la alta, am schimbat şerveţelele Clorox cu un monitor de dioxid de carbon. Măştile au devenit un element de bază. De asemenea, am început să mă gândesc altfel la aer, ca la un ocean gazos în care trăim cu toţii, care se infiltrează în corpurile noastre, pe care propriile noastre corpuri îl transformă şi apoi îl returnează în marea transparentă, care conţine viruşi expiraţi care pot fi apoi inhalaţi. Dar am rămas şi cu o întrebare: cum a putut rămâne nerezolvat atât de mult timp misterul fundamental cu privire la cel mai grav dezastru de sănătate publică din ultimul secol?

INVESTIGAREA Primele analize ale COVID-19 nu au stabilit încă că se transmite prin aer. A fost nevoie de doi ani pentru ca OMS să declare public acest lucru

Odată ce pandemia a trecut de apogeu - după ce majoritatea oamenilor de pe Pământ au fost infectaţi, vaccinaţi sau ambele dintre acestea - am început să caut un răspuns. A devenit clar că, timp de mii de ani, atmosfera a fost un mister intim, învăluitor. Timp de sute de generaţii, savanţii şi medicii au susţinut că aerul însuşi poate deveni periculos. Ei au dat aerului rău o serie de denumiri, precum miasma. Miasmele puteau fi cauzate de stele sau de mlaştini; se puteau răspândi pe o stradă sau pluti pe sute de kilometri. Când medicina occidentală modernă a prins contur la sfârşitul anilor 1800, oamenii de ştiinţă şi medicii deopotrivă au aruncat miasmele la o parte, tratându-le ca pe o relicvă jenantă a Evului Mediu, un concept cu la fel de multă valoare pentru medicină ca şi sângerarea pacienţilor. Ştiau că germenii răspândesc bolile şi ştiau că germenii se răspândesc în principal prin mâncare, apă, sex şi atingere, precum şi prin tuse şi strănut. Germenii nu se transmiteau prin aer.

Dar în anii 1930, câţiva oameni de ştiinţă au contestat acest consens. Aceştia au susţinut că bolile se puteau într-adevăr răspândi prin curenţi, că germenii puteau pluti ore întregi ca fumul. Ei au recunoscut că agenţii patogeni aeropurtaţi reprezentau o ameninţare fundamental diferită de

PREVENIRE Regimuri de dezinfecție precum acesta de la aeroportul Wuhan din China în aprilie 2020 erau comune la începutul pandemiei COVID-19, când se credea că virusul se transmitea în principal prin contact cu suprafețe infectate.

cea reprezentată de tusea și strănutul la mică distanță. Ei au susținut că unele dintre cele mai grave boli cunoscute de omenire, precum tuberculoza și gripa, se răspândesc în acest fel. Acești oameni de știință au contribuit la crearea unui nou domeniu: știința vieții din aer. Ei au numit-o aerobiologie.

Aerobiologii erau o echipă eterogenă. În timp ce unii urmăreau agenții patogeni care pluteau în interiorul școlilor și metrourilor, alții surprindeau microbii care zburau pe cer. Aceștia au uimit lumea găsind spori până în stratosferă. Fondatorii aerobiologiei au sperat că noua lor știință va unifica toate formele de viață din aer, atât în interior, cât și în exterior, și va clarifica faptul că bolile din aer care ne afectează sunt doar câteva specii dintr-o vastă menajerie plutitoare.

Când aerobiologia a apărut ca domeniu de studiu, a generat un mare entuziasm, dar în câțiva ani s-a clătinat. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, Statele Unite și alte țări au recrutat aerobiologi pentru a fabrica arme biologice. Iar când războiul s-a încheiat, aerobiologii au continuat să cultive agenți patogeni pentru a nimici orașe și a înfometa națiuni. O mare parte a aerobiologiei a fost învăluită în secret. Chiar și astăzi, știința nu este complet liberă de acest secret.

În acei ani postbelici, unii aerobiologi au încercat să convingă oficialii din domeniul sănătății publice să ia în serios amenințarea infecțiilor transmise prin aer. Ei au eșuat în mare măsură. Experții în boli infecțioase care au condus lupta împotriva epidemiilor și s-au pregătit pentru apariția de noi boli i-au ignorat în mare parte pe aerobiologi, chiar și atunci când acest lucru a însemnat acceptarea unor greșeli de bază privind fizica aerului.

Pandemia de COVID-19 a zdruncinat în cele din urmă acest consens. În acest fel, a oferit ocazia de a regândi istoria noastră cu aerul. Pandemia de COVID-19 nu a fost o întâmplare. Ea face parte dintr-o istorie profundă a vieții transmise prin aer, care s-a adaptat cu o eficiență uimitoare la ascensiunea rapidă a speciei noastre - de la începuturile agriculturii, acum 10.000 de ani, la apariția orașelor, la revoluția industrială și, în prezent, la mega-orașele și zonele sălbatice decimate ale secolului XXI. SARS-CoV-2 este doar o specie dintr-un habitat aerian pe care îl ignorăm în mare măsură, dar pe care ar fi bine să îl înțelegem.

„Cum a putut rămâne nerezolvat atât de mult timp un mister atât de fundamental privind cel mai grav dezastru de sănătate publică din ultimul secol?“

Aer proaspăt

Cântăreții de la Skagit Valley Chorale și-au încheiat concertul și apoi s-au înclinat. În timp ce publicul aplauda, mi-am verificat monitorul de CO_2. Nivelul de dioxid de carbon - 527 părți pe milion când au început să cânte - ajunsese la 903 părți pe milion. Afară, nivelul plutea în jurul valorii de 420. În comuniunea noastră, am alterat aerul.

După ce aplauzele s-au încheiat, eu și soția mea am ieșit în holul sălii care avea un tavan înalt. I-am felicitat pe Burdick și Backlund, am trecut pe lângă elevii de clasa a cincea care se înghesuiau la profesoara lor de parcă ar fi fost Taylor Swift, am deschis ușile exterioare și am ieșit în aerul nopții. Era același aer pe care tocmai îl respiram în McIntyre Hall, aceeași pătură continuă de gaze. Singura diferență era că acum nu mai exista un tavan care să-l țină în jos. Puteam să expir tot dioxidul de carbon pe care îl doream, dar monitorul meu de CO_2 nu se mișca.

➤ **Adaptat din *Air-borne*.**
Va fi publicat pe 2/25/2025 de Dutton, un imprint al Penguin Publishing Group. Copyright © 2025 de Carl Zimmer.

FOTO: JANE BARLOW - WPA POOL/GETTY; GETTY/STRINGER

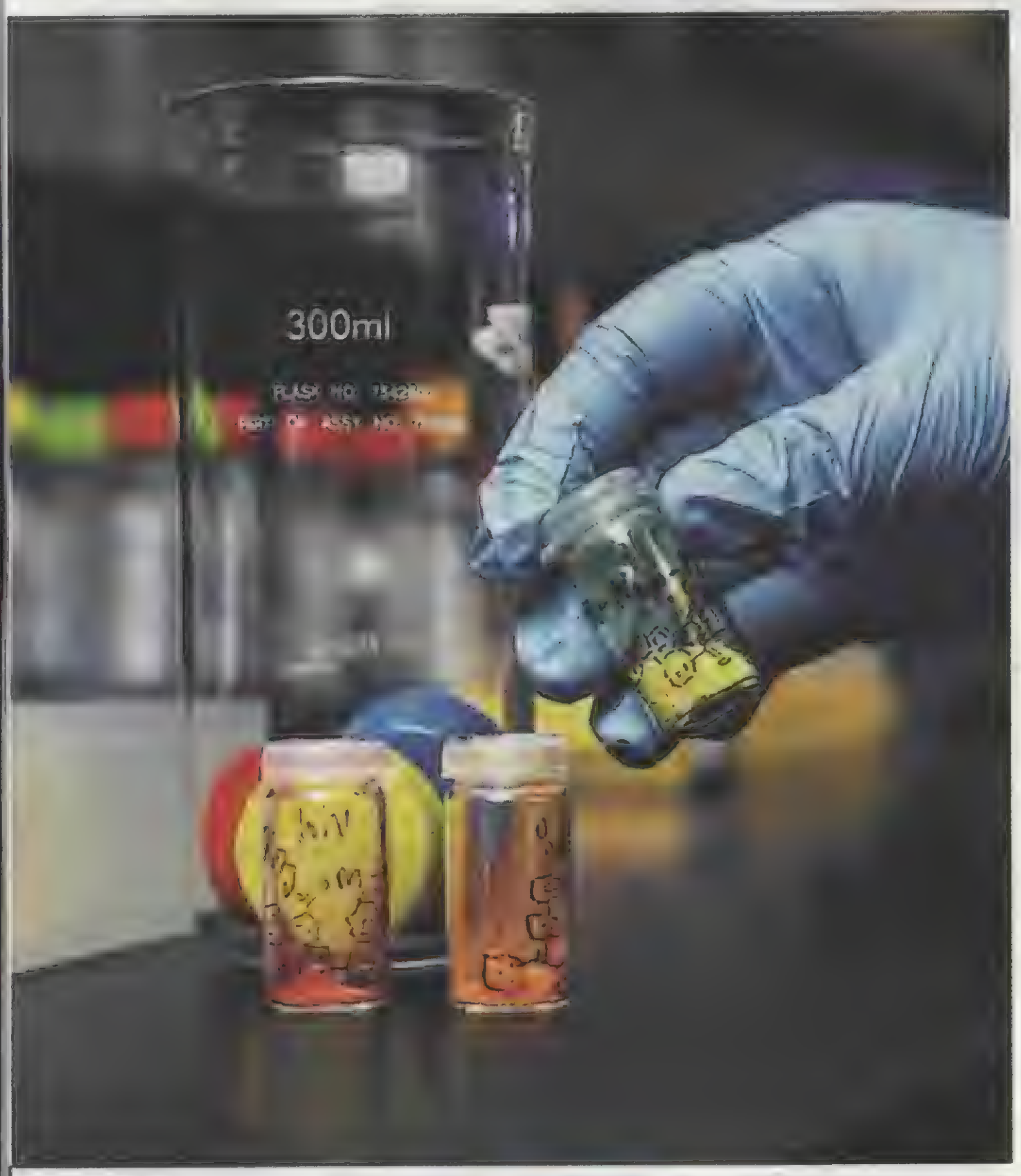

ÎNGRIJIRE

Efectele secundare ale terapiilor de slăbit

Medicamentele pentru pierderea în greutate au devenit extrem de populare, dar pot cauza probleme gastrointestinale. O descoperire ar putea fi pe cale să schimbe acest lucru și să facă tratamentul mai accesibil.

de **ALEXIS KAYSER**

CERCETĂTORII DIN STATELE Unite cred că au dezvoltat un tratament medicamentos revoluționar pentru pierderea în greutate: doi noi compuși peptidici care ar putea rivaliza cu medicamente populare precum Ozempic și Wegovy, dar fără unele dintre efectele secundare care demoralizează.

Dr. Robert Doyle, medic chimist și profesor la Universitatea Syracuse din New York, a lucrat la compușii GEP44 și KCEM1 timp de mai mulți ani, împreună cu colaboratorii săi, dr. Matthew Hayes, vicepreședinte pentru cercetare fundamentală și translațională în neuroștiințe la Școala de Medicină Perelman a Universității Pennsylvania, și dr. Christian Roth, endocrinolog la Institutul de Cercetare pentru Copii din Seattle.

Recent, aceștia au prezentat compușii la conferințele American Chemical Society și The Obesity Society. Acești compuși au o abordare diferită a pierderii în greutate față de medicamentele existente, care pot provoca greață, vărsături și disconfort gastric. Țintirea receptorilor GLP-1 a avut succes pentru pierderea în greutate, dar poate declanșa un sentiment de „rău" care îi determină pe mulți pacienți să abandoneze tratamentul, a declarat Doyle pentru *Newsweek*.

„Abordarea noastră a fost de a ne asocia cu receptorii PYY", a spus el, „și constatăm că putem declanșa o pierdere în greutate semnificativă, în esență fără greață sau vărsături".

Mai mult de 30% dintre pacienții cărora li se prescriu medicamente GLP-1 renunță la tratament în primele patru săptămâni, potrivit unui studiu din mai 2024 al Blue Health Intelligence. Cercetătorii au constatat că aproape toți noii utilizatori de GLP-1 au suferit un fel de efect secundar gastrointestinal, ceea ce a dus la „eșecul tratamentului" și la „cheltuieli irosite" pentru unii pacienți.

Alte studii au indicat rate de întrerupere de până la 74% în primul an de tratament. Doyle și colegii săi au depus deja brevete și lucrează pentru a-și adu-

„Există o mulțime de investiții în acest domeniu. O mulțime de oameni sunt în căutarea următorului mare medicament pentru pierderea în greutate".

ce noile descoperiri pe piață. De asemenea, ei au format o companie, deținută în comun de Universitatea Syracuse și Universitatea din Pennsylvania, pentru a dezvolta și comercializa în continuare compușii. (Doyle a refuzat să împărtășească numele companiei, spunând că deocamdată „nu se știe", dar că au investitori). Ei intenționează să înceapă studiile pe oameni în cursul anului viitor: un pas important spre aprobarea FDA.

„Există o mulțime de investiții în acest domeniu", a spus Doyle. „O mulțime de oameni sunt în căutarea următorului mare medicament pentru pierderea în greutate". Piața actuală a fost dominată de o mână de medicamente, în ciuda spațiului larg pentru noi tratamente. Doyle crede că introducerea de noi opțiuni ar putea face medicamentele pentru pierderea în greutate mai accesibile pentru pacienți - în special pentru cei care plătesc mai mult de 1.000 de dolari pe lună pentru medicamente.

„Monopolul nu este niciodată bun", a spus Doyle, „iar monopolul unui medicament nou, într-o clasă nouă, într-un domeniu nou va fi extrordinar de scump".

În ciuda entuziasmului din jurul acestor descoperiri, unii experți rămân precauți. Dr. Satya Jonnalagadda, vicepreședinte pentru afaceri științifice și clinice la compania specializată în procesul de management al greutății Medifast, a subliniat că problemele gastrointestinale au fost mult timp o provocare pentru medicamentele din domeniul pierderii în greutate.

„Având în vedere peptidele care sunt analizate, problemele gastrointestinale vor continua să fie un efect secundar major, deoarece aceștia sunt hormoni care acționează asupra intestinului", a spus Jonnalagadda. „Să sperăm că, odată cu moleculele care sunt în curs de dezvoltare, am putea vedea unele rezultate pozitive în viitor".

Ea a avertizat, de asemenea, că ratele de întrerupere rămân ridicate în general, subliniind necesitatea unei abordări multidisciplinare care include stilul de viață și intervențiile nutriționale. Studiile au arătat că pacienții sunt susceptibili să recâștige greutatea pe care au pierdut-o după oprirea Wegovy sau Ozempic.

Pe de altă parte, dr. Holly Lofton a declarat pentru *Newsweek* că risipește o mulțime de mituri despre medicamentele GLP-1 în calitate de director al programului medical de management al greutății la NYU Langone Health. Din experiența ei, efectele secundare nu sunt atât de frecvente pe cât cred oamenii că sunt.

În studiile clinice, mai puțin de 5% dintre pacienți au întrerupt un GLP-1 din cauza efectelor secundare gastrointestinale.

„Auziți mult despre efectele secundare, dar majoritatea oamenilor nu au astfel de efecte", a spus Lofton. „Doar că cei care au efecte secundare sunt destul de zgomotoși în legătură cu asta, iar eu consider că cei care nu au... rămân sub radar și continuă să-și ia medicamentele și se simt bine".

Doyle și echipa sa rămân optimiști că cercetările lor vor umple lacunele de pe piața actuală.

„Pacienții vor să piardă în greutate, dar nu vor să se simtă rău făcând asta", a spus el. „Abordarea noastră din prima zi a fost să încercăm să vedem dacă putem face acest lucru fără a-i face pe oameni să se simtă rău în timpul procesului".

➤ **Alexis Kayser** *este redactor-șef pe probleme de sănătate la* Newsweek. *Contactați-o la a.kayser@newsweek.com*

FOTO: SYRACUSE UNIVERSITY (2)

ALTERNATIVE Doyle (centru), fotografiat alături de studenți, și colaboratorii săi lucrează la compuși (stânga) care au o abordare diferită a pierderii în greutate, față de tratamentele existente.

ȘANSE EGALE

Mamuțele Coppery Titi au structuri familiale foarte asemănătoare cu familia nucleară umană și sunt egalitare în ceea ce privește rolurile lor din familii. Masculii și femelele speciei sunt aproape imposibil de distins fizic.

STUDIU

Instinctele animalelor

Primatele practică diferite stiluri de împerechere, dar femelele puternice contribuie la crearea unor familii armonioase. Oamenii ar putea învăța de la ele.

Dezacordurile aprinse cu privire la sexualitate și gen sunt în centrul războaielor culturale de astăzi. Biologul evoluționist Nathan H. Lents susține în noua sa carte, *Evoluția sexuală: cum 500 de milioane de ani de sex, gen și împerechere modelează relațiile moderne* (***The sexual evolution: how 500 million years of sex, gender, and mating shape modern relationships*** - Mariner Books), că nu trebuie decât să ne uităm la lumea animală pentru a vedea că nu există un singur mod corect de a aborda relațiile noastre sexuale. De fapt, diversitatea sexuală ajută speciile de animale să prospere. În acest fragment din cartea sa, Lents vorbește despre două stiluri diferite de împerechere care contribuie fiecare la legături parentale puternice și aruncă lumina asupra originilor familiei umane.

ÎN DOAR DOUĂ GENERAȚII, PEISAJUL SEXUAL s-a schimbat complet în cea mai mare parte a lumii dezvoltate și, prin urmare, nu este surprinzător faptul că mulți oameni găsesc toate acestea teribil de tulburătoare. Ceea ce mă surprinde, însă, este cât de puțin au contat biologia și istoria naturală a sexului în conversația publică. Eu afirm că acest moment de tulburare sexuală este de fapt o redescoperire a relației mult mai ample cu sexul pe care strămoșii noștri au avut-o cândva și de care alte animale se bucură astăzi.

În lumea modernă, o mare parte din modul în care ne exprimăm sexualitatea și modul în care ne formăm relațiile sexuale rezultă din construcții culturale, nu din fire biologice înnăscute. Chiar și o privire superficială asupra vieții sexuale a altor animale demontează orice noțiune conform căreia activitatea sexuală are drept scop exclusiv procrearea. Biologii au descoperit o listă din ce în ce mai lungă de motive pentru care animalele fac sex între ele. Animalele folosesc sexul pentru a crea legături, coeziune socială și alianțe. Ele folosesc sexul în scopuri înșelătoare, competitive și financiare. Fac sex chiar și din același motiv pentru care o facem noi cel mai adesea: doar pentru distracție.

În plus, în nicio altă specie în afară de cea umană, sexul nu este restricționat în mod rigid de concepte generale precum heterosexualitatea și monogamia sexuală și nici nu a fost atât de restricționat în cea mai mare parte a istoriei speciei noastre. Pe măsură ce oamenii explorează acest teritoriu sexual presupus nou, ne putem uita la rudele noastre animale

de
NATHAN H. LENTS

pentru a afla cum să gestionăm acest câmp minat de tulburări sociale.

De generaţii întregi, antropologii discută dacă oamenii sunt evoluaţi pentru monogamie sau pentru un alt sistem de împerechere, cum ar fi poliginia, poliandria sau promiscuitatea. Dar orice explorare a monogamiei trebuie să înceapă prin separarea acesteia în două concepte complet diferite: monogamia socială şi monogamia sexuală. Monogamia sexuală este exact ceea ce sună: restricţionarea relaţiilor sexuale în cadrul unei perechi legate. Monogamia socială, cunoscută şi sub numele de monogamie economică, descrie legătura în sine, un ataşament puternic, determinat de neurohormoni, între doi adulţi, care facilitează împărţirea hranei şi a teritoriului, excluzându-i pe ceilalţi, pentru cel puţin un sezon de reproducere şi, în general, cu scopul de a creşte urmaşi. Pentru a ne ajuta să înţelegem experienţa umană a monogamiei, este util să privim cum funcţionează monogamia la alte primate.

Devenirea nucleară

Maimuţele Coppery Titi (Plecturocebus cupreus) sunt adesea considerate primatele cu cea mai apropiată structură familială de a noastră. Un mascul şi o femelă formează un grup cu copiii lor, o familie nucleară, care poate include ocazional şi o a treia generaţie. Se ştia de mult timp că aceste maimuţe formează legături puternice între perechi heterosexuale şi se împerechează pe viaţă, dar, în 2020, s-a descoperit că aceste maimuţe au distincţia de a fi a opta specie de mamifere descoperită ca fiind exclusiv sexuală, ceea ce înseamnă că sunt atât monogame din punct de vedere social, cât şi sexual. (Asta înseamnă opt din 5.000 de specii, sau doar 0,15 la sută).

Masculii şi femelele din această specie arată identic şi se comportă foarte asemănător. Ei se asociază foarte bine,

Î & R

Nathan Lents

DE MEREDITH WOLF SCHIZER

Î – Ce v-a atras către domeniul dumneavoastră?
R – Din copilărie am iubit atât istoria, cât și biologia. Biologia evolutivă este studiul istoriei naturale a vieții, iar oamenii au fost întotdeauna fascinați de istoria noastră. În epocile anterioare, culturile au dezvoltat diverse mituri ale creației pentru a ne explica originile. Dar, acum, știința dezvoltă instrumente și metodologii pentru a cerceta istoria noastră biologică și este încântător să joci un mic rol în acest sens.

De ce este utilă privirea asupra sexualității și relațiilor umane prin această lentilă?
Eu susțin că perspectiva evoluționistă este esențială pentru a înțelege orice despre noi. În plus, sexul și sexualitatea au jucat probabil un rol foarte important în evoluția noastră din cauza impactului direct pe care îl au asupra succesului reproductiv. Oamenii au multe relații care contează foarte mult pentru ei. Relații parentale, relații între frați, prietenii, familia extinsă, parteneriate de afaceri și așa mai departe. Dar partenerii noștri romantici - cei cu care facem sex - au de obicei prioritate în fața tuturor celorlalte. Cred că acesta este un memento al modului în care sexul ne leagă trecutul de viitor.

Cum contestă cartea dvs. viziunile tradiționale asupra sexului, genului și împerecherii la om?
În ultimele câteva secole, forțele dominante din cultura noastră au impus restricții drastice asupra modului în care oamenii își angajează genul și sexualitatea, ceea ce a dus la o îngustare a potențialului nostru sexual. Ni s-a spus că doar heterosexualitatea este naturală, că oamenii sunt făcuți strict pentru monogamie, că activitatea sexuală este destinată în principal procreării, că exprimarea diversă a genurilor este aberantă și că există un singur mod corect de a întemeia o familie. Acest lucru a fost atât de înrădăcinat încât biologii au văzut natura în acest fel. Ajutați de progresele tehnologice și metodologice, am început să observăm animalele - și pe noi înșine - cu mai multă obiectivitate și, iată, am descoperit că ne lipsea o mare parte din imaginea de ansamblu. Suntem încă la începutul acestei revoluții, dar este deja clar că sexul, genul și sexualitatea sunt mult mai diverse și mai creative decât ne-am dat seama.

FOTO: MICHAEL SAVITZKY; DRAGANA991/ISTOCK/GETTY; MARINER BOOKS

EVOLUȚIE PENTRU SUCCES. *Autorul Nathan Lents (jos stânga) analizează relațiile umane și sexualitatea prin prisma evoluției.*

Diversitatea sexuală este bună pentru animale și este bună și pentru noi.

Monogamia la oameni se bazează în mare măsură pe construcții culturale, nu pe cele evolutive. Vreți să spuneți că ne-ar fi mai bine dacă am renunța la aceste convenții?
Categoric nu spun asta. În primul rând, biologia își propune să descrie cum sunt lucrurile, nu cum ar trebui să fie. În al doilea rând, dintre diferitele sisteme de împerechere pe care le întâlnim la animale, monogamia socială este cea care pune adesea indivizii pe picior de egalitate și îi unește prin investiții parentale reciproce. Este o afacere destul de bună pentru toți cei implicați. Nu spun că oamenii nu sunt evoluați pentru monogamie. Mai degrabă, susțin că oamenii au evoluat pentru flexibilitate, că diferite sisteme apar în medii diferite și că oamenii pot prospera în multe aranjamente diferite. Știm că, la animale, exclusivitatea sexuală însoțește rareori monogamia socială și știm că strămoșii noștri au trăit și au prosperat în cadrul diferitelor sisteme de împerechere. Monogamia socială poate fi cea mai comună, dar nu există nimic inerent nenatural în alte tipuri de relații sexuale.

Puteți sugera câteva comportamente din regnul animal pe care oamenii ar trebui să încerce în mod special sau să le imite? Sau să le evite?
Societatea macacilor de Barbaria este de invidiat pentru că este egalitară, cooperantă și în mare parte gregară. Societatea bonobo este la fel de pașnică, afectuoasă și sexuală și cred că este un mod frumos de a trăi, deși niciuna dintre acestea nu este complet lipsită de ierarhie, conflict sau violență. Societățile gorilelor și cimpanzeilor comuni sunt mai agresive și mai violente și nu cred că vrem să trăim așa. Vestea bună este că putem face multe pentru a construi o societate pașnică și egalitară prin diverse stimulente sociale. Poate mai mult decât orice altă specie, oamenii își adaptează comportamentul ca răspuns la mediul social. Sunt de acord cu David Sloan Wilson și cu alții care susțin că oamenii sunt cei mai buni atunci când lucrează în grupuri cooperative în care soarta tuturor celor implicați este legată. Cred că cele mai fericite locuri de viață sunt cele cu libertate individuală, dar cu o strânsă cooperare financiară și socială.

Care este cel mai surprinzător lucru pe care l-ați aflat în timpul cercetării și scrierii acestei cărți?
Am fost foarte surprins să aflu cât de răspândite sunt diversele genuri, sexualități și strategii de împerechere în rândul animalelor. Am fost cu toții atât de influențați de prejudecăți antropocentrice, încât tindem să privim sexul și împerecherea animalelor prin prisma noastră. Dar tema naturii este diversitatea, creativitatea și adaptabilitatea.

Se apropie Valentine's Day. Ce comportamente de curtare ale animalelor putem învăța ca oameni pentru a ne îmbunătăți propriile relații?
Ceea ce este grozav la modul în care animalele abordează legarea perechilor este că fac acest lucru, în mare parte, într-un mod lipsit de tabuuri, așteptări și alte bagaje culturale. Prin urmare, cred că cel mai bun cadou pe care îl putem oferi partenerului nostru romantic este înțelegerea noastră lipsită de judecată a modului în care dorește să își exprime genul și sexualitatea. Atunci când ne lăsăm reciproc să ne explorăm impulsurile și pasiunile interioare, ne apropiem de idealul de a trăi ca sinele nostru autentic. Poate fi dificil să rezistăm instinctului de a restricționa și de a constrânge comportamentele partenerilor noștri, dar a oferi în schimb autonomie și acceptare este un act de iubire altruistă care ne dă putere.

împărţind cât mai mult din sarcinile de creştere a copiilor. În timp ce femelele se ocupă de alăptare, taţii se ocupă în cea mai mare parte de transportul copiilor până când aceştia pot merge. De asemenea, ei lucrează împreună pentru a procura hrană şi pentru a apăra teritoriul şi familia. Ataşamentul dintre titirezii împerecheaţi este foarte intens, iar partenerii devin neliniştiţi în absenţa celuilalt. Ambele sexe sunt extrem de geloase. De fapt, imediat după ce s-a descoperit că sunt monogami din punct de vedere sexual, ei au devenit centrul cercetărilor privind neurobiologia geloziei, deoarece monogamia şi gelozia merg mână în mână.

Acelaşi studiu care a demonstrat monogamia sexuală a dezvăluit, de asemenea, un motiv cheie pentru care aceasta este sustenabilă pentru maimuţele Coppery Titi: perechile împerecheate nu sunt rude apropiate, ceea ce înseamnă că această specie dispune deja de un sistem de prevenire a consangvinizării, marele pericol pe care promiscuitatea este menită să îl prevină. La maimuţele coppery titi, atât masculii, cât şi femelele îşi părăsesc instinctiv arealul natal atunci când ajung la vârsta adultă. Aceasta se numeşte dispersie natală, iar dacă ambele sexe fac acest lucru, iar populaţia de Coppery Titi este suficient de mare, se pare că este îndeajuns pentru a asigura o populaţie robustă din punct de vedere genetic - un alt exemplu al modului în care ambele sexe sunt conectate pentru aceleaşi comportamente la aceste maimuţe.

Bărbaţii şi femelele sunt pe picior de egalitate, ceea ce pare a fi un ingredient-cheie în reţeta monogamiei sexuale. Dintre cele opt mamifere monogame sexual, trei sunt primate. La toate trei, masculii şi femelele nu se pot distinge fizic, se comportă similar şi contribuie în mod egal la îngrijirea puilor. Acest lucru nu este obişnuit. La majoritatea primatelor, femelele şi masculii au semne diferite sau dimensiuni diferite ale corpului. De exemplu, masculii gorilelor sunt aproape de două ori mai mari decât femelele. Şi comportamentele sunt, de obicei, dimorfice din punct de vedere sexual, având în vedere realităţile sarcinii, alăptării şi perioada lungă de dezvoltare a puilor de primate. Faptul că cele trei primate monogame din punct de vedere sexual au, de asemenea, sexe imposibil de distins fizic nu poate fi o coincidenţă. Există multe specii de primate ale căror masculi şi femele arată identic, dar care nu sunt monogame din punct de vedere sexual, deci acest lucru nu este în mod clar suficient, dar poate fi un punct de plecare necesar pentru apariţia monogamiei sexuale. Şi acest lucru are sens, deoarece monogamia este un puternic egalizator între sexe.

Este nevoie de un sat

La cealaltă extremă a exclusivităţii sexuale se află macacii de Barbaria (Macaca sylvanus), care, deşi formează legături sociale strânse, sunt total promiscui sexual. Nu lipsesc faptele fascinante despre aceste maimuţe. Acestea provin din cea mai veche ramură a macacilor, sunt singurele specii de macaci care se găsesc în afara Asiei şi sunt singurele primate neumane care trăiesc la nord de deşertul Sahara. Aceste maimuţe descurcăreţe de talie medie au, de asemenea, distincţia unică de a fi singurele primate care au colonizat cu succes Europa în trecutul recent: pasagerii clandestini pe navele din Maroc până în Gibraltar au stabilit o populaţie stabilă de peste 300 de indivizi.

Macacii de Barbaria sunt, de asemenea, unici printre primate pentru sistemul lor de aloparentalitate distribuită - atunci când grupuri de animale contribuie în comun la îngrijirea urmaşilor, indiferent de filiaţie. Atât

ASUMAREA RESPONSABILITĂŢII
Masculii şi femelele maimuţelor macac de Barbaria cooperează pentru a-şi creşte în mod egal puii, în ciuda faptului că sunt promiscui sexual.

masculii, cât și femelele contribuie la creșterea tuturor urmașilor din grup. Masculii macaci de Barbaria poartă în permanență copiii în brațe, se îngrijesc și se joacă cu ei și îi ajută să mănânce după ce sunt înțărcați.

Grupurile de macaci de Barbaria sunt, de asemenea, matriarhale, dominanța fiind determinată de rudenia cu femela de rang superior. Masculii formează coaliții sau prietenii și sunt adesea invitați în interacțiunile sociale de către un mascul care îi dă altui mascul un copil de care să aibă grijă! Deși fac sex mai des în timpul estrului [„în călduri"], femelele se bucură de sex pe tot parcursul anului, atât cu masculi, cât și cu femele. Masculii sunt, de asemenea, bisexuali și promiscui în această specie foarte sexuală, dar accesul heterosexual (alegerea partenerului) este determinat de femele și urmează în principal ierarhia dominanței, ceea ce înseamnă că femelele preferă masculii cu statut social ridicat. Din cauza multitudinii actelor sexuale, paternitatea este un mister total. Iar mamele își favorizează doar în mică măsură propria descendență genetică.

Educația în comun a macacilor de Barbaria este cu adevărat impresionantă și, de asemenea, neașteptată. La mamifere, ori de câte ori paternitatea este ascunsă, observăm în general mai puține investiții paterne, nu mai multe. În mintea unui mamifer, dacă nu știe care este copilul său, de obicei nu se deranjează să investească în niciunul. Dar, la acești macaci, se pare că este invers. Deoarece oricare dintre copii ar putea fi al lor, ei investesc în toți. Mai mult, educația în comun pare să fie liantul social care ține grupul unit. Ar putea fi acesta un rezultat al structurii matriarhale? Este posibil să fie un factor contributiv sau necesar, dar cu siguranță nu este suficient, deoarece există multe specii de primate matriarhale - inclusiv bonobo și peste 100 de specii de lemuri - dar numai macacii de Barbaria sunt atât de speciali.

„Ceea ce mă surprinde, totuși, este cât de puțin au contat biologia și istoria naturală a sexului în conversația publică."

Deși nu există legături între perechi la macacii din Barbaria, aceștia prezintă atașamente sociale puternice. De fapt, partenerii sociali, în special masculii, pot forma diade [grupuri de doi] de scurtă durată în timp ce îngrijesc împreună puii, ca niște mici familii adoptive temporare.

Datorită naturii lor egalitare, a paternității puternic investite și a structurii matriarhale, am putea fi tentați să ne așteptăm la puțin sau deloc dimorfism sexual la macacii de Barbaria, ca la maimuțele titi, dar ne-am înșela. Acest lucru se datorează faptului că sexele care nu se pot distinge par să fie corelate cu monogamia, iar macacii de Barbaria sunt opusul monogamiei. Ei nu formează diade stabile și toată lumea face sex cu toată lumea. În ceea ce privește dimorfismul, masculii sunt cu aproximativ 15% mai mari decât femelele, iar femelele au umflături genitale care le fac ușor de observat. De asemenea, se comportă diferit, formând coaliții separate pe sexe și o ierarhie dominantă condusă de femele pentru îngrijirea și împărțirea hranei. Femelele au grijă de cei mai tineri pui, dar apoi masculii preiau majoritatea sarcinilor parentale pe măsură ce puii se înțarcă și devin mai capabili din punct de vedere fizic.

Soție fericită, viață fericită

Deși maimuțele titi, cu lipsa lor totală de dimorfism sexual și monogamia sexuală și socială puternică, par a fi la capătul opus al spectrului față de macacii de Barbaria, care sunt dimorfici sexual și nu prezintă niciun fel de monogamie, aceste două specii de maimuțe au de fapt două lucruri în comun care le pun în contradicție cu majoritatea celorlalte primate. În primul rând, ambele prezintă investiții paterne ridicate în urmași.

În al doilea rând, atât la maimuțele Coppery Titi, cât și la macacii de Barbaria, femelele prezintă un grad ridicat de autonomie și sunt executanții alegerii partenerului. La multe mamifere, masculii sunt dominanți, agresivi, controlează sexual și coercitivi, în timp ce femelele nu prea au de ales decât să suporte aceste comportamente. În aceste două specii, însă, femelele sunt pe deplin împuternicite.

Cu riscul de a romantiza, atât maimuțele coppery titi aurii, cât și macacii de Barbaria au atât egalitate între sexe, cât și grupuri sociale care trăiesc într-o relativă armonie. La maimuțele titi, grupurile sunt familii strict nucleare, în timp ce la macacii de Barbaria acestea sunt familii mari, mixte. Dar, în ambele cazuri, membrii lucrează împreună în mod cooperativ și, în mare parte, fără conflicte sexuale. Acest lucru arată că există multe căi către o existență pașnică, iar atât monogamia, cât și promiscuitatea te pot duce acolo.

Factorul comun, cel puțin la aceste două primate, este emanciparea femelelor, pe care o vedem și în unele societăți ale celei mai ciudate primate dintre toate, oamenii. Fie că este vorba de maimuțele Coppery Titi, macaci de Barbaria sau ființe umane, atunci când femelele sunt la conducere, armonia și echitatea sunt rezultatele naturale. Ceva la care ar trebui să reflectați. ◻

➤ Din cartea *The Sexual Evolution* de Nathan H. Lents. Copyright © 2025 de Nathan Lents. Retipărit cu permisiunea Harper Collins Publishers.

FOTO: BARBARA NEAL/BARBANNA/GETTY

ISTORIE

Problema poluării în Roma antică

Expunerea la plumb ar putea părea o problemă a secolului XXI, dar oamenii erau supuși unor niveluri semnificative de plumb și în antichitate, ceea ce afecta dezvoltarea cognitivă.

de **ARISTOS GEORGIOU**

CONFORM UNUI STUDIU, poluarea cu plumb a condus probabil la scăderi generalizate ale IQ-ului în timpul epocii romane antice. Efectele negative asupra sănătăţii ale expunerii la plumb în modernitate au fost recunoscute pe scară largă. În ultimii aproximativ 150 de ani, poluarea atmosferică cu plumb a rezultat în mare parte din arderea combustibililor fosili, în special din utilizarea omniprezentă a benzinei cu plumb începând cu anii 1920 - o practică care a fost acum eliminată treptat.

Deşi aceasta ar putea părea o problemă modernă, dovezile istorice şi arheologice - cum ar fi textele antice şi rămăşiţele scheletice - indică faptul că oamenii care locuiau pe teritoriul roman cu mii de ani în urmă au fost supuşi unor niveluri semnificative de expunere la plumb atmosferic, care au avut un impact potenţial asupra sănătăţii umane.

Deşi au existat mai multe căi de expunere în antichitate, inclusiv utilizarea de veselă smălţuită, vopsele, produse cosmetice şi ingerarea intenţionată, cea mai importantă sursă pentru majoritatea populaţiei rurale ar fi putut fi poluarea atmosferică de fond provenită din mineritul şi topirea minereurilor de argint şi plumb.

Aceste activităţi, care se desfăşurau pe scară largă, reprezentau o parte semnificativă a economiei romane antice. „Perioada romană, atât republica, cât şi imperiul, a fost printre cele mai importante din istoria civilizaţiei occidentale", a declarat pentru *Newsweek* autorul principal al studiului, Joseph McConnell, de la Desert Research Institute din Reno, Nevada. „Poluarea cu plumb din mineritul şi topirea argintului din epoca romană este, fără îndoială, cel mai timpuriu exemplu neechivoc de impact uman la scară largă (continentală, până la emisferică) asupra mediului".

În studiul publicat în *Proceedings of the National Academy of Sciences*, cercetătorii au folosit înregistrările din carote de gheaţă arctice şi modelarea aerosolilor atmosferici pentru a estima concentraţiile şi potenţialul impact asupra sănătăţii al poluării cu plumb din epoca romană.

Este vorba despre cilindri lungi de gheaţă foraţi în straturile groase din regiunile polare. Carotele funcţionează în esenţă ca nişte capsule ale timpului, păstrând informaţii detaliate despre clima şi mediul Pământului pe parcursul a sute de mii de ani.

Autorii studiului au analizat trei carote de gheaţă din Arctica, acestea acoperind perioada cuprinsă între anii 500 î.Hr. şi 600 d.Hr. Acest lucru a arătat că aceste concentraţii de plumb

din atmosfera europeană au crescut brusc în jurul anului 15 î.Hr. - în urma ascensiunii Imperiului Roman - şi au rămas relativ ridicate până la declinul Pax Romana, începând din jurul anului 165 d.Hr.

Pax Romana a fost o perioadă de aproximativ 200 de ani de pace relativă, stabilitate şi prosperitate în Imperiul Roman, începând cu domnia primului împărat Augustus în 27 î.Hr., până în jurul anului 180 d.Hr.

Nivelurile de poluare cu plumb atmosferic observate după 15 î.Hr. nu au mai fost depăşite până la începutul mileniului al II-lea, în timpul Evului Mediu Superior.

„Un aspect important al acestui studiu este faptul că, din punct de vedere arheologic, aveam o idee despre localizarea siturilor de minerit şi topire din epoca romană", a declarat McConnell.

„Folosind modelarea atmosferică de ultimă oră, am putut apoi să determi-

FOTO: CLU/GETTY

PUTEREA CREIERULUI Expunerea la plumb în copilărie ar fi dus la scăderi cognitive de 2,5-3 puncte ale IQ-ului în întregul Imperiu.

năm cu o precizie rezonabilă modul în care nivelurile de expunere au variat în jurul imperiului. Reţineţi că dovezile arheologice şi istorice sugerează că Imperiul Roman a fost singura sursă mare de emisii de plumb în emisfera vestică în această perioadă".

Pe baza studiilor epidemiologice moderne, cercetătorii au estimat că aceste niveluri ar fi condus la o creştere a cantităţii de plumb din sângele copiilor mici în timpul erei romane. Având în vedere dimensiunea acestei creşteri, autorii sugerează că expunerea la plumb în copilărie ar fi dus la scăderi cognitive generalizate de aproximativ 2,5-3 puncte a IQ-ului în întregul Imperiu.

Pentru a pune acest lucru în context, scăderile de IQ raportate în studiu au fost de aproximativ o treime din cele observate în SUA la sfârşitul anilor 1970, imediat după punerea în aplicare a Legii privind aerul curat, şi de aproximativ două ori mai mari decât cele de la începutul anilor 2010.

Nivelurile de plumb din sânge şi impactul asupra sănătăţii sunt mult mai mari în apropierea topitoriilor moderne şi scad aproape exponenţial odată cu distanţa faţă de acestea. Potrivit cercetătorilor, acelaşi lucru ar fi fost valabil şi în timpul erei romane.

„În opinia mea, concluzia este că înregistrările detaliate din carote de gheaţă ale poluării cu plumb din Arctica, împreună cu modelarea sofisticată a atmosferei şi epidemiologia modernă, indică faptul că activităţile industriale umane afectau în mod măsurabil sănătatea umană acum mai bine de 2.000 de ani", a declarat McConnell.

Expunerea la plumb a fost asociată cu o serie de efecte asupra sănătăţii, chiar şi nivelurile relativ scăzute afectând dezvoltarea cognitivă a copiilor.

Afectarea sistemului imunitar a fost, de asemenea, legată de expunerea la niveluri scăzute. Prin urmare, este „intrigant" faptul că distructiva ciumă Antonină - prima mare epidemie a Imperiului Roman care a ucis aproximativ 10 milioane de oameni, sau aproximativ 10% din populaţie - a urmat după două secole de emisii atmosferice de plumb foarte ridicate, au scris autorii în studiu.

„În timp ce constatările noastre sugerează că otrăvirea cu plumb din cauza poluării atmosferice de fond nu a fost acută, mai ales în comparaţie cu alte căi de expunere, cum ar fi apa potabilă din conducte de plumb, vesela de masă din plumb, produsele cosmetice şi ingerarea intenţionată, totuşi fenomenul a fost suficient pentru a reduce IQ-ul în întregul imperiu la elite şi non-elite din oraşe şi zone rurale deopotrivă", a declarat McConnell.

„Nimeni nu putea scăpa de expunerea la poluarea aerului cu plumb şi de efectele acesteia asupra sănătăţii. Îi las pe epidemiologi şi istorici să evalueze potenţialele efecte asupra istoriei".

„Nimeni nu ar putea scăpa de expunerea la... poluarea aerului cu plumb. Las pe seama epidemiologilor şi istoricilor să evalueze potenţialele efecte asupra istoriei".

➤**Aristos Georgiou** *este reporter de ştiinţă şi sănătate la* Newsweek. *Urmăriţi-l pe X @aristosgeorgio1*

MOBILE WORLD CONGRESS 2025

Incursiune în lumea high-tech

De la laptopul „nemuritor", la consola de jocuri pliabilă și mingea inteligentă de ping-pong. – *Răzvan Scăești*

EDIȚIA 2025 A MOBILE WORLD CONGRESS (MWC), cel mai mare târg anual axat pe tehnologia mobilă, s-a desfășurat în perioada 3-6 martie la Barcelona. Peste 100.000 de pasionați din întreaga lume i-au trecut pragul pentru a vedea și testa fizic cele mai noi smartphone-uri, gadgeturi, accesorii conectate, laptopuri, tehnologii și concepte inovatoare distractive, care, probabil, nu vor ajunge niciodată pe piață.

LAPTOP-UL „NEMURITOR"

Cum ar fi dacă nu ar trebui să vă faceți griji cu privire la durata de viață a bateriei laptopului atât timp cât soarele strălucește? Aceasta este ideea din spatele conceptului Yoga Solar PC de la Lenovo, cu 84 de celule solare integrate în capac. Atunci când este poziționat în lumina directă a soarelui timp de 20 de minute, panoul solar al Lenovo Yoga Solar PC poate genera suficientă energie electrică pentru o oră de redare video. Producătorul spune că încă evaluează producția de energie în alte condiții de iluminare, dar capacitățile de încărcare solară ar putea fi o soluție de rezervă binevenită pentru momentele în care nu este disponibilă o priză.

LAPTOP-UL CU ECRAN SCALABIL PLIABIL

Tot Lenovo a prezentat la MWC 2025 un concept de laptop cu ecran scalabil pliabil. ThinkBook Flip utilizează același ecran OLED flexibil ca și ThinkBook Plus Gen 6 de la Lenovo, care este așteptat să sosească din iunie 2025 pe piață. Dar, în loc ca display-ul să se extindă de sub tastatura laptopului pentru a mări suprafața ecranului, la ThinkBook Flip acesta este static și proiectat să se plieze înapoi. Acest lucru va permite ca Flip să fie utilizat ca un laptop tradițional de 13,1 inch, ca o tabletă de 12,9 inch sau ca un laptop cu un ecran anormal de înalt de 18;1 inch, dacă va vedea vreodată lumina zilei.

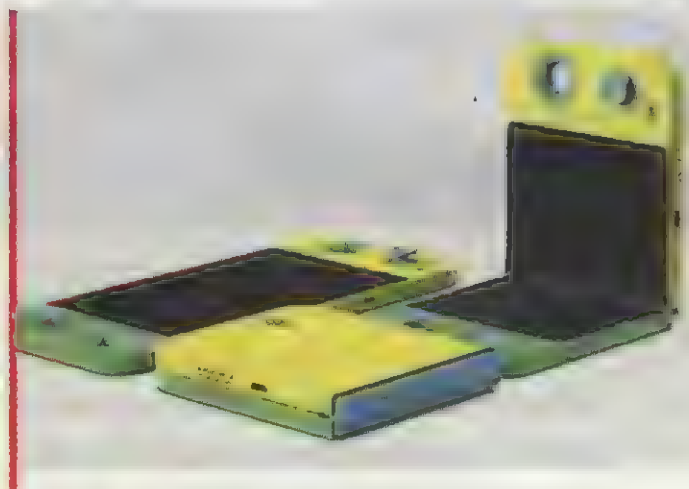

CONSOLA DE JOCURI PLIABILĂ ȘI TELEFONUL PLIABIL CU ECRAN ASCUNS

Multe dintre cele mai inovatoare dispozitive care își fac debutul la MWC sunt conceptele care ar putea ajunge într-o zi în mâinile consumatorilor. Samsung Display a prezentat câteva prototipuri diferite, inclusiv un telefon asimetric, de tip Z Flip, care se pliază în două locuri, lăsând mijlocul ecranului vizibil, și care are un ecran pliabil mai mare ascuns. Cel mai interesant concept a fost însă o consolă portabilă de tip Nintendo Switch, cu o balama în mijloc care îi permite să se plieze în două pentru o portabilitate îmbunătățită.

ROBOȚII UMANOIZI încă nu arată ca în filme, dar dezvoltarea și rafinarea lor sunt principalele preocupări ale producătorilor

MINGEA INTELIGENTĂ DE PING-PONG

La standul IBM de la MWC 2025, din pavilionul 2, vizitatorii au putut juca ping-pong cu o minge inteligentă. Cu ajutorul unui senzor ingenios amplasat în minge, IBM urmărește abilitățile jucătorului de tenis de masă, comparându-i stilul de joc cu cel al unui jucător profesionist. Apoi, dispozitivul de urmărire a jocului oferă recomandări bazate pe inteligența artificială cu privire la modul în care să vă îmbunătățiți tehnica.

SMARTPHONE-UL CU TELEOBIECTIV MAGNETIC

Pentru a crea un dispozitiv mobil care să ofere capabilități fotografice mai apropiate de ceea ce puteți obține de la camerele mirrorless, Xiaomi a resuscitat o veche idee Sony cu teleobiective magnetice. Conceptul de sistem optic modular al chinezilor de la Xiaomi utilizează obiective care sunt de fapt camere autonome cu senzori mai mari decât ceea ce veți găsi în orice smartphone. Imaginile capturate sunt procesate de telefonul la care este atașat obiectivul, astfel încât acestea sunt imediat disponibile pentru partajare. Fără obiectivul uriaș atârnat de spate, telefonul este normal, subțire și ușor.

„REGELE" TELEFOANELOR CU CAMERĂ: 200 MEGAPIXELI

Xiaomi 15 Ultra poate fi considerat „regele" telefoanelor cu cameră. Poate unii vor găsi camera cvadruplă cu dispunere asimetrică a lentilelor din spatele lui 15 Ultra de-a dreptul urâtă, dar telefonul dispune de o lentilă periscop 4.3x, asociată cu un senzor de tip 1/1.4-inch de 200 megapixeli cu performanțe îmbunătățite în condiții de lumină slabă. Un kit separat de fotografie Xiaomi include o prindere suplimentară pentru camera, în stil DSLR, cu un buton fizic al obturatorului, un cadran reglabil și un buton video dedicat. De asemenea, există opțiunea de a atașa un adaptor standard de filtru de 67mm. Xiaomi 15 Ultra are un preț de circa 1.500 euro.

OCHELARI INTELIGENȚI PENTRU BICICLIȘTI

Dacă tot vine sezonul, BleeqUp a prezentat la MWC 2025 un model de ochelari inteligenți special pentru bicicliști. BleeqUp Ranger seamănă cu o pereche de ochelari de ciclism Oakley, dar includ extrem de multă tehnologie în rama subțire. Caracteristica principală este o cameră dotată cu inteligență artificială care captează clipuri video 1080p sau fotografii de 16 MP. Are un câmp vizual de 120 de grade și poate înregistra până la o oră de video pe spațiul de stocare de 32 GB integrat. Un cip Qualcomm Snapdragon W5 ajută AI-ul să filmeze și să eticheteze automat drumul parcurs pe baza unor evenimente precum virarea sau accelerarea rapidă, iar difuzoarele încorporate vă vor ajuta să țineți ritmul pe muzică. Ochelarii pot fi controlați atingându-i în zona tâmplelor și vor avea un preț de circa 500 dolari.

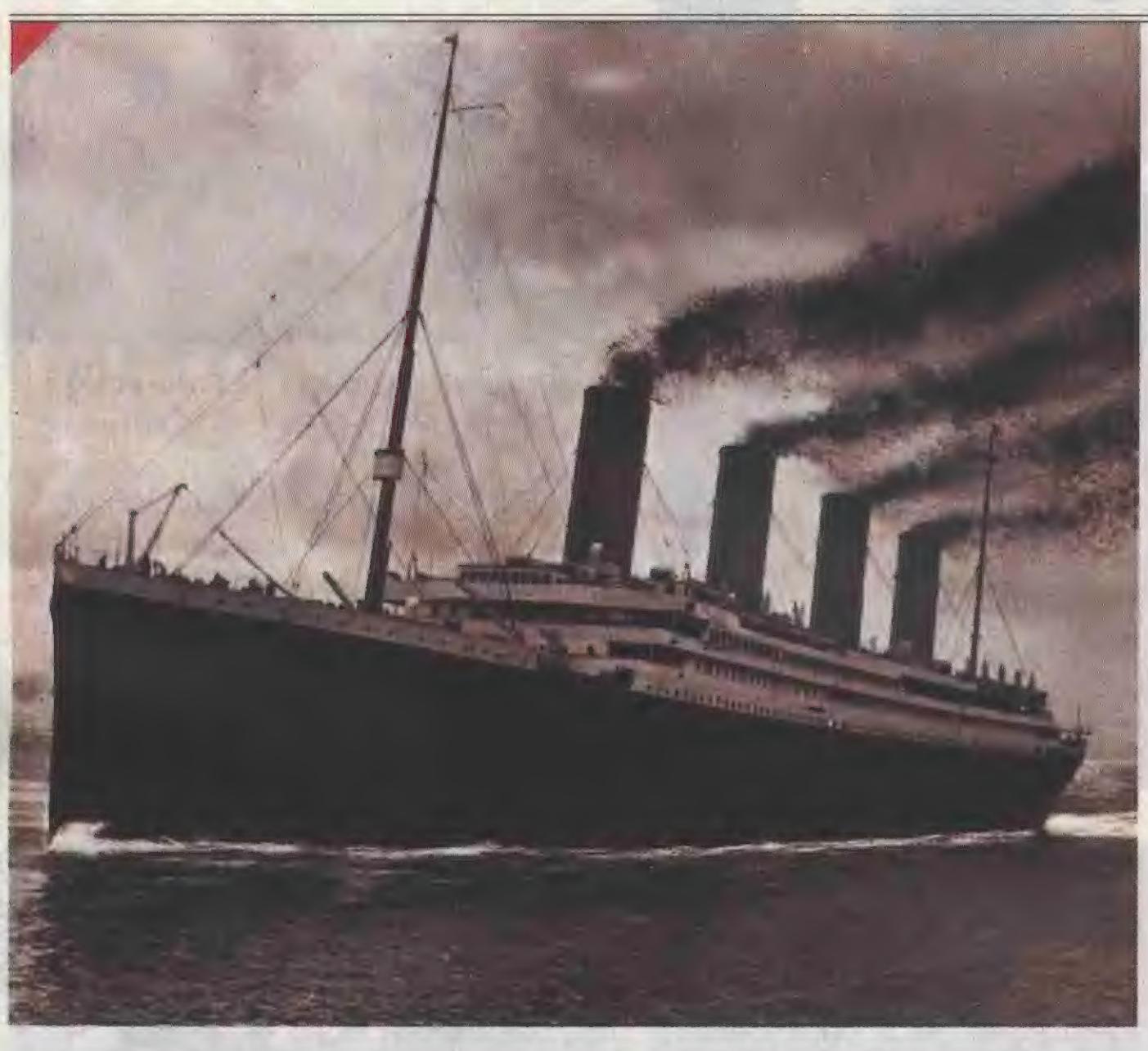

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Scufundarea Titanicului

14 APRILIE 1912. TITANICUL PLEACĂ DIN PORTUL SOUTHAMPTON ÎNTR-O zi de miercuri, 10 aprilie 1912, la ora 12.00, cu intenţia de a cuceri pentru Anglia distincţia „Cordonul Albastru" pentru cea mai rapidă călătorie cu vaporul peste Atlantic.

După două opriri, la Cherbourg, în Franţa, şi la Queenstown, în Irlanda, şi-a continuat călătoria cu 2.224 de persoane la bord. În noaptea de 14 spre 15 aprilie 1912, la ora 23.40, cei doi mateloţi de veghe au dat alarma, după ce au văzut un aisberg uriaş în calea vasului.

Avertizarea a venit însă prea târziu pentru a putea evita coliziunea, 40 de secunde mai târziu carena vasului lovindu-se de aisberg, potrivit BBC. Tăietura rezultată în urma impactului a măsurat peste 90 de metri.

Viteza cu care naviga Titanicul la acel moment, apropiată de cea maximă, de 23 noduri, a fost unul din factorii principali ai scufundării, căci nava ar fi avut nevoie de 3 kilometri pentru a se putea întoarce la 90 de grade.

După 2 ore şi 40 de minute de la impact, vaporul s-a rupt în două, pe mijloc, şi s-a scufundat, la aproape 1.600 kilometri distanţă de destinaţia finală. Epava Titanicului a fost descoperită abia în anul 1985, de către dr. Robert Ballard, la o adâncime de circa 4 km, iar cele două părţi ale vasului se aflau la aproape 2 km una faţă de alta. Au existat 711 supravieţuitori după scufundarea Titanicului, însă peste 1.500 de oameni au murit.

MARTIE - APRILIE 2025

Războiul Crimeii

28 martie 1854. Războiul Crimeii a durat din 28 martie 1853, până în 1856, şi a fost un conflict armat dintre Imperiul Rus, pe de-o parte, şi o alianţă a Regatului Unit al Marii Britanii şi Irlandei, a celui de-al doilea Imperiu Francez, a Regatului Sardiniei şi a Imperiului Otoman, pe de altă parte. Războiul a început prin ocuparea de către Imperiul Rus a Principatelor Române, sfârşind în martie 1856, când Rusia cere oprirea ostilităţilor. Prin Tratatul de la Paris (1856), Principatele Române au obţinut cu ajutorul marilor puteri (Marea Britanie şi Franţa) independenţa de facto faţă de Rusia şi Imperiul Otoman.

A fost inaugurat Turnul Eiffel

31 martie 1889. Structura a fost construită între anii 1887-1889. Aceasta urma să servească drept arc de intrare la Expoziţia Universală (1889), un târg mondial ce sărbătorea centenarul Revoluţiei Franceze. A fost inaugurat la 31 martie 1889, şi deschis pentru public la 6 mai. 300 de muncitori au unit 18.038 de piese de oţel, folosind două milioane şi jumătate de nituri.

Înfiinţarea Institutului „Dr. Ion Cantacuzino"

1 aprilie 1921. Fondator al şcolii româneşti de imunologie şi patologie experimentală, Ioan Cantacuzino s-a născut la 25 noiembrie 1863, la Bucureşti. Lui i se datorează descoperiri importante privind vibrionul holeric şi vaccinarea antiholerică, imunizarea activă împotriva dizenteriei şi febrei tifoide, etiologia şi patologia scarlatinei. Dealtfel, pornind de la cercetările sale, a creat o metodă de vaccinare antiholerică, numită „Metoda Cantacuzino", folosită şi astăzi.

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online,	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul	La toate	La firmele de abonamente:
cu cardul, pe	S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A.,	oficiile	➤ Manpres Distribution București
www.newsweek.ro/	J40/2003/2018, CUI: RO38847674,	poștale	➤ Calliope S.R.L. Ploiești
abonamente	cont RO54RNCB0088157672210001,		➤ Cuget Liber S.A. Constanța
	deschis la		
	BCR Sucursala Calea Moșilor		

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL	Abonament PRINT	Abonament DIGITAL
3 luni: 97 lei	3 luni: 58 lei	1 lună: 18 lei
6 luni: 182 lei	6 luni: 113 lei	3 luni: 49 lei
12 luni: 350 lei	12 luni: 220 lei	6 luni: 89 lei
		12 luni: 169 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Industrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025